

Η κορυφαία στιγμή της τα Δημοκρατικός Σ

Φέτος συμπληρώνονται 80 χρόνια από την έναρξη της τρίχρονης εποποιίας του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας (ΔΣΕ). Μια περίοδος που για πολλούς νέους και νέες μπορεί να είναι ολοκληρωτικά άγνωστη ή να είναι γνωστή μόνο μέσα από τον παραμορφωτικό φακό της αστικής τάξης, όπως διδάσκεται στα σχολεία, τα Πανεπιστήμια και όπως αποτυπώνεται σε διάφορα συγγράμματα. Ο "Οδηγητής" δημοσιεύει ένα πολυσέλιδο αφιέρωμα για την εποποιία του ΔΣΕ, με σκοπό να τροφοδοτήσει τη μελέτη σχετικών εκδόσεων.

Η δεκαετία του '40 είναι γεμάτη από κορυφαία γεγονότα με μεγάλο σκηνοθέτη τον Β' Παγκόσμιο ιμπεριαλιστικό πόλεμο. Έναν πόλεμο στον οποίο τα καπιταλιστικά κράτη και οι συμμαχίες τους έδωσαν έναν άγριο αγώνα για το συμφέρον των επιχειρηματικών τους ομίλων. Ανταγωνίστηκαν για τον έλεγχο των αγορών και εδαφών, των πλουτοπαραγωγικών πηγών, των δρόμων μεταφοράς των εμπορευμάτων και των πρώτων υλών. Όπως όλα τα μέλη μιας παράστασης κινούνται υπό τις οδηγίες του σκηνοθέτη, έτσι και οι παίκτες στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο καλούνται να προσαρμόσουν τις κινήσεις τους με βάση την πορεία και την εξέλιξή του.

Κάποιες καπιταλιστικές χώρες χάνουν έδαφος με το τέλος του πολέμου (π.χ. Γερμανία, Ιταλία), ενώ άλλες βγαίνουν πιο δυναμικά στο προσκήνιο (π.χ. ΗΠΑ) παίρνοντας μεγαλύτερο κομμάτι από την "πίτα" της λείας. Οι αστικές τάξεις ξέρουν καλά τις κινήσεις τους **πριν από τον πόλεμο**, όμως άλλο η "πρόβα" κι άλλο η "σκηνή". Τα σχέδια τους καταρρίπτονται στη μάχη με τους ανταγωνιστές τους. Ένα επεισόδιο αυτού του έργου, ανεξαρτήτως αν το θέλουν ή όχι, αφορά και έναν πρωταγωνιστή που βγαίνει στο φως. Είναι η εργατική τάξη και ο λαός, δυνάμεις που σφάζονται στο πεδίο του πολέμου αλλά μπορεί να φτάσουν και στο σημείο να κηρύξουν τον δικό τους "πόλεμο", να επαναστατήσουν για την ανατροπή του πραγματικού εχθρού τους, των καπιταλιστών και της εξουσίας τους. Άλλωστε, το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου δεν σηματοδοτεί μόνο τη φρίκη και τον πόνο των λαών αλλά και την ήττα της καπιταλιστικής εξουσίας σε χώρες στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη με την καθοριστική συμβολή του Κόκκινου Στρατού και της Σοβιετικής Ένωσης, του πρώτου εργατικού κράτους.

Στην χώρα μας ο μεγαλειώδης αγώνας του λαού απέναντι στις δυνάμεις της Τριπλής Φασιστικής Κατοχής (Γερμανία-Βουλγαρία-Ιταλία) και στους εγχώριους συνεργάτες τους οργανώνεται κατά βάση μέσα από τις γραμμές του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (ΕΑΜ) και του ένοπλου τμήματός του, του Ελληνικού Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού (ΕΛΑΣ). Με πρωτοβουλία του ΚΚΕ ιδρύονται και οι παραπάνω καθώς και άλλες αντιστασιακές οργανώσεις, σηκώνοντας ψηλά το ανάστημα του ελληνικού λαού κόντρα στην παραίτηση και την παθητική αποδοχή της εξαθλίωσής του.

Ταξικής πάλης στη χώρα μας Τρατός Ελλάδας

Πώς φτάσαμε στην εμφύλια ταξική σύγκρουση;

Αν ρίχναμε μια ματιά σε βιβλία ιστορίας που διδάσκονται σε σχολεία και πανεπιστήμια, σε αφιερώματα σε διάφορες ιστοσελίδες καθώς και στα social media αυτό που θα βλέπαμε είναι κατά βάση ότι «Οι Έλληνες ήμασταν όλοι μαζί μέχρι που διχαστήκαμε», «Ο εμφύλιος πόλεμος ήταν μια σύγκρουση ιδεολογιών, Δεξιάς και Αριστεράς»

κ.α. Φυσικά, τα διάφορα επιτελεία του συστήματος δεν ανοίγουν “αθώα” αυτή τη συζήτηση, αλλά για να μας πείσουν ότι σήμερα πρέπει να είμαστε όλοι μαζί ενωμένοι πίσω από τους στόχους των καπιταλιστών, να “βάλουμε πλάτη” για τη συμμετοχή της χώρας στον πόλεμο και την αύξηση των κερδών τους. Ισχύουν, ωστόσο, οι παραπάνω απόψεις; Για να δούμε ποια είναι η αλήθεια πρέπει να πάμε λίγο πίσω.

Μετά την έναρξη της τριπλής φασιστικής κατοχής το μεγαλύτερο τμήμα της αστικής τάξης και τα κόμματά της, διατηρώντας την παραδοσιακή τους συμμαχία με τη Βρετανία, ακολούθησαν τα βρετανικά στρατεύματα, κατέφυγαν στο Κάιρο, στο Λονδίνο κ.α.. Ένα άλλο κομμάτι συνεργάστηκε ανοιχτά με τις δυνάμεις κατοχής, συγκρότησε τις κυβερνήσεις των δωσίλογων. Με λίγα λόγια, η αστική τάξη είτε συνεργαζόμενη με τις δυνάμεις κατοχής, είτε απέχοντας από την αντίσταση, άφησε τον λαό έρμαιο στα χέρια των κατακτητών, την ώρα που η πείνα, οι διώξεις και οι εκτελέσεις ήταν καθημερινά

φαινόμενα. Επομένως, τα χρόνια που προηγήθηκαν δεν ήμασταν “όλοι μαζί”. Η ταξική πάλη, η σύγκρουση εκμεταλλευτών και εκμεταλλεζόμενων συνεχιζόταν σε όλη τη διάρκεια του πολέμου.

Στην “πατρίδα” της αστικής τάξης παρακολουθούσαν από τα “σαλόνια” τους την εξέλιξη του πολέμου, σχεδίαζαν και παζάρευαν τα συμφέροντά τους. Οργάνωναν την επίθεσή στην εργατική τάξη και τον λαό. Στην πατρίδα των εργαζομένων και του λαού δινόταν η μάχη για την επιβίωση, ο αγώνας απέναντι στην πείνα και την εξαθλίωση, η πάλη ενάντια στον ξένο κατακτητή και τους εγχώριους συνεργάτες του, τους εκπροσώπους της βάρβαρης εξουσίας των καπιταλιστών.

Από το 1943 και έπειτα φαινόταν η πιθανή ήττα του φασιστικού άξονα με αποτέλεσμα το βλέμμα της αστικής τάξης και των συμμάχων της να πήγαινε στην “επόμενη μέρα”, στην ανάγκη να διατηρηθεί η αστική εξουσία στη χώρα. Σύσσωμες οι αστικές πολιτικές δυνάμεις έβαλαν στο στόχαστρο το ΚΚΕ, το ΕΑΜ και τον ΕΛΑΣ με επιθέσεις, δολιοφθορές, φυλακίσεις και εκτελέσεις. Τον Δεκέμβριο του 1944 επιχειρούν με την καθοριστική συμβολή των Βρετανών την ανοικτή καταστολή των εργαζομένων και του λαού. Λίγους μήνες μετά, τον Φεβρουάριο του 1945, αξιοποιώντας και την απαράδεκτη οπισθοχώρηση του ΚΚΕ, με την παράδοση των όπλων του ΕΛΑΣ, δόθηκε “πάτημα” για να ολοκληρωθεί το χτύπημα του εργατικού-λαϊκού κινήματος.

Η Λευκή Τρομοκρατία

Ένα χρόνο μετά τη Συνθήκη της Βάρκιζας, ενάντια στο ΚΚΕ και το ΕΑΜικό κίνημα διαπράχθηκαν από την αστική εξουσία:

1.289 δολοφονίες	265 βιασμοί γυναικών	84.931 συλλήψεις	572 επιδρομές σε τυπογραφεία
509 απόπειρες φόνου	6.671 τραυματισμοί	18.676 λεηλασίες & φυλακίσεις	31.632 βασανισμοί

Ως “Λευκή Τρομοκρατία” ονομάστηκε η περίοδος που ακολούθησε μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας μέχρι και το επίσημο ξεκίνημα του ταξικού ένοπλου αγώνα το φθινόπωρο του 1946. Πήρε το όνομά της από την τρομοκρατία που ασκούσαν το κράτος και διάφορες παρακρατικές ομάδες. Χωρίς τον παραμικρό δισταγμό κυνηγήθηκαν και δολοφονήθηκαν μέλη, στελέχη και οπαδοί της ΕΑΜικής Αντίστασης, ουσιαστικά η πλειονότητα του ελληνικού λαού.

Ο Έλληνας διοικητής, στρατηγός Βαντζής, συσκέπτεται με τον Αμερικάνο Στρατηγό Βαν Φλιτ και τον Βρετανό υποστράτηγο Ντάουν.

Εκπαίδευση του κυβερνητικού στρατού από Σκωτσέζο αξιωματικό.

Τα εγκλήματα ενάντια στον λαό και ιδιαίτερα στους κομμουνιστές, οργανώνονται και καθοδηγούνται από το αστικό κράτος και τους Βρετανούς. Ενδεικτικό είναι ότι σε ορισμένες επιθέσεις οι παρακρατικές συμμορίες βρέθηκαν να κατέχουν ακόμη και όπλα που είχε παραδώσει ο ΕΛΑΣ. Για παράδειγμα, συμμορίες στη Θεσσαλία βρέθηκαν να έχουν στην κατοχή τους ιταλικά τουφέκια, όπλα που χρησιμοποιούσε ο ΕΛΑΣ μετά από τον αφοπλισμό μιας ιταλικής Μεραρχίας.

Στις δυνάμεις της Εθνοφυλακής συμμετείχαν σε πολύ μεγάλο βαθμό μέλη των Ταγμάτων Ασφαλείας, σώματος που δρούσε στην Κατοχή στο πλάι των Γερμανών. Χαρακτηριστικά το 1945, τουλάχιστον οι μισοί από τους 23.000 άντρες της Εθνοφυλακής είχαν βρεθεί στο πλευρό των Γερμανών κατά την Κατοχή. Αυτοί, εκπαιδεύτηκαν και συγκροτήθηκαν με την επίβλεψη Βρετανών.

Τα παραπάνω, βέβαια, καθόλου τυχαία δεν ήταν αλλά αποδεικνύουν τον ρόλο των δωσίλογων, των ταγματασφαλιτών προς όφελος της εξουσίας των καπιταλιστών. Όπως δήλωσε, άλλωστε, ο Θεμιστοκλής Σοφούλης, πρωθυπουργός μετά το πόλεμο στη δίκη των συνεργατών των ναζί: «*Ούτε πιθανή εικασία μπορεί να κάνει κάποιος, ότι οι κατηγορούμενοι είχαν δόλια πρόθεση για εξυπηρέτηση ή διευκόλυνση του εχθρού όταν ανέλαβαν τον σχηματισμό κυβέρνησης, ούτε γνωρίζω πράξεις που να διευκόλυναν τον εχθρό. Όλοι τους είναι καλοί πατριώτες*». Την ίδια στιγμή, χιλιάδες αγωνιστές του ΕΑΜ και του ΕΛΑΣ καταδικάστηκαν σε δίκες - παρωδία για "εγκλήματα" που διέπραξαν την περίοδο 1941-1945, δηλαδή για την δράση τους απέναντι στους ξένους

κατακτητές και τους εγχώριους συμμάχους τους. Αυτοί, δηλαδή, που πρωτοστάτησαν απέναντι στις κατοχικές δυνάμεις και στην απελευθέρωση της Ελλάδας βρέθηκαν την επόμενη μέρα κυνηγημένοι από την εξουσία των καπιταλιστών, η οποία αξιοποίησε όλους τους μηχανισμούς και τα μέσα που μπορούσε.

Μήπως, όμως, ο αντικομμουνισμός και η επίθεση στον λαό προέρχονταν αποκλειστικά από κάποιες πολιτικές δυνάμεις;

Την απάντηση μας τη δίνει ο Γιώργος Παπανδρέου, από τους πιο σημαντικούς πολιτικούς της αστικής τάξης, ο οποίος θεωρείται, μάλιστα, από τους "προοδευτικούς" της περιόδου. Όπως είχε δηλώσει: «*Επειτα από την αυθόρμητη απο-*

στασία του εαμοκομμουνισμού ακολουθήσαμε πάλι το κήρυγμα: Δημοκρατικοί και Βασιλόφρονες στο όνομα των κρίσιμων περιστάσεων της Πατρίδας, οι οποίοι κατέστησαν κρισιμότερες με τον εμφύλιο πόλεμο: ΕΝΩΣΗ!».

Με άλλα λόγια, από αγγλόφιλους μέχρι δωσίλογους, από κεντρώους και φιλελεύθερους μέχρι φιλοβασιλικούς, από οπαδούς της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας μέχρι και της δικτατορίας, όλοι ενώθηκαν εναντίον του ΚΚΕ και του εργατικού-λαϊκού κινήματος. Οι παλιές διαφορές ανάμεσα στις αστικές δυνάμεις χάθηκαν μπροστά στο μεγάλο διακύβευμα: Αν η εξουσία στη χώρα θα βρεθεί στα χέρια της αστικής ή της εργατικής τάξης.

Η συνέχεια του αστικού κράτους

Οι νόμοι με βάση τους οποίους κυνηγήθηκαν οι αγωνιστές και οι κομμουνιστές "πάτησαν" πάνω σε νόμους προηγούμενων δεκαετιών. Νόμοι που έκαναν φανερή τη σύνδεση ανάμεσα στην αντιμετώπιση των κομμουνιστών και τη θωράκιση της εξουσίας των καπιταλιστών.

1929 Ψηφίζεται το λεγόμενο "Ιδιώνυμο" της κυβέρνησης του Ελευθέριου Βενιζέλου με τίτλο «*Περί των μέτρων ασφαλείας του κοινωνικού καθεστώτος και προστασίας των ελευθεριών των πολιτών*».

1936 Αντίστοιχα, από τη δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά περνάει νόμος «*Περί μέτρων προς καταπολέμηση του κομμουνισμού και των συνεπειών του*».

1946 Η επίθεση συνεχίζεται με το Γ' ψήφισμα «*περί έκτακτων μέτρων που αφορούν την Δημόσια τάξη και ασφάλεια του Κράτους*», το οποίο ψηφίστηκε από το κοινοβούλιο και αποτέλεσε τη νομική βάση για να δυναμώσουν οι διώξεις απέναντι στους κομμουνιστές και άλλους αγωνιστές.

Το χρονικό της ταξικής σύγκρουσης

12/10/1944

Απελευθερώνεται η Αθήνα από τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ.

2/12/1944

Οι πρώτοι 6000 Βρετανοί στρατιώτες αποβιβάζονται στο Φάληρο. Ξεκινάει η ένοπλη αντιπαράθεση των μαχητών του ΕΛΑΣ με τις αστικές δυνάμεις και τους Βρετανούς, τα λεγόμενα "Δεκεμβριανά".

3-4/12/1944

Γίνεται τεράστια κινητοποίηση του ΕΑΜ, ενάντια στον αφοπλισμό του ΕΛΑΣ. Στη γενική απεργία που προκηρύσσεται, "νεκράνουν" όλοι οι χώροι δουλειάς. Την επόμενη μέρα Βρετανικά στρατεύματα και Τάγματα Ασφαλείας χτυπούν τον ΕΛΑΣ.

Δεν θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί η ένοπλη σύγκρουση;

Ενα ερώτημα που μπορεί να προκύπτει, είναι: Γιατί δεν μπορούσε να προχωρήσει αυτή η διαδικασία ειρηνικά; Το εργατικό λαϊκό κίνημα ήταν αφοπλισμένο, ενώ το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις, υιοθετούσε την άποψη ότι πρέπει να προχωρήσει η ομαλή λειτουργία της δημοκρατίας, να επανέλθει η “κανονικότητα”. Τα πράγματα δεν ήταν όμως τόσο απλά.

Η κατάσταση μόνο κανονική δεν ήταν για τους καπιταλιστές. Οι επαναστατικές συνθήκες που είχαν διαμορφωθεί ήδη από το 1944 παρέμεναν ενώ υπήρχαν έντονες δυσκολίες στο να βρει τα “πατήματά” της η εξουσία των καπιταλιστών. Πώς, όμως, εκφραζόταν αυτό;

Ο πόλεμος είχε επιφέρει καταστροφή ή απο-

διοργάνωση σε βασικούς μηχανισμούς του αστικού κράτους. Ο αστικός στρατός είχε διαλυθεί ενώ η αστυνομία πόλεων είχε ουσιαστικά διαβρωθεί από τη δράση του ΚΚΕ και του ΕΑΜ. Αντίστοιχη δυσκολία υπήρχε στις δυνάμεις των Βρετανών που συνέβαλαν καθοριστικά στην ήττα του ΕΛΑΣ τον Δεκέμβριο του 1944. Η βρετανική κυβέρνηση λόγω των δαπανών και των συνολικότερων προτεραιοτήτων της θεωρούσε ασύμφορο να παραταθεί η παρουσία των στρατιωτικών δυνάμεών της στην Ελλάδα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα το να μην μπορεί να ανταποκριθεί σε περίπτωση που γενικευόταν η ένοπλη πάλη σε όλη τη χώρα.

Οι αστοί πολιτικοί και τα κόμματά τους είχαν υποστεί μεγάλη φθορά λόγω της απουσίας

τους από τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα ή της συνεργασίας τους με τους Γερμανούς κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Έτσι, είχαν δυσκολία να πάρουν με το μέρος τους ευρύτερα τμήματα του λαού, ο οποίος μάλιστα είχε μάθει να βρίσκεται “με το όπλο στο χέρι”. Βασικό ζήτημα που προβλημάτιζε ήταν πως θα “κερδηθεί” από τα αστικά κόμματα μερίδα των μελών του ΕΑΜ και των μαχητών του ΕΛΑΣ. Αν σκεφτούμε ότι αυτός ο κόσμος υπολογιζόταν κοντά στα 2 εκατομμύρια, καταλαβαίνουμε και τον μεγάλο “πονοκέφαλο” της αστικής τάξης. Για να αντιληφθεί κανείς τις δυσκολίες στο αστικό πολιτικό σύστημα ας κρατήσει ότι από το Ιανουάριο μέχρι το φθινόπωρο του 1945 είχαν σχηματιστεί 6 διαφορετικές κυβερνήσεις.

Μέσα και από την οικονομική ενίσχυση των συμμάχων της, η αστική τάξη της Ελλάδας δυνάμωσε, διεύρυνε τις συμμαχίες της με τμήματα των μικρών και μεσαίων ιδιοκτητών που κέρδισαν ένα κομμάτι από την “πίτα” της χρηματοδότησης. Όμως, η πλειονότητα του λαού ζούσε στην εξαθλίωση. Χαρακτηριστικά, η ανεργία ξεπερνούσε το 50% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το τι μπορούσαν να αγοράσουν οι εργαζόμενοι με τον μισθό τους έφτανε το 65% σε σχέση με πριν τον πόλεμο. Η απόσταση ανάμεσα στην αστική και την εργατική τάξη ήταν τεράστια. Ενδεικτικά, το 1945 μόλις το 2% του πληθυσμού της χώρας κατείχε το 29,5% του παραγόμενου πλούτου ενώ το φτωχότερο 17% κατείχε μόλις το 1,2%.

Καθοριστικός παράγοντας όμως για την ύπαρξη επαναστατικών συνθηκών ήταν η κατάσταση του αντιπάλου του συστήματος, της εργατικής τάξης και της επαναστατικής της πρωτοπορίας, του ΚΚΕ. Ας σκεφτούμε επίσης τι άλλο “έβλεπαν” οι καπιταλιστές και τα επιτελεία τους εκείνη την περίοδο.

Αρχικά, τρεις γείτονες της Ελλάδας (Αλβανία, Βουλγαρία, Γιουγκοσλαβία), μετά τον πόλεμο, ξεκίνησαν την οικοδόμηση του σοσιαλισμού και ήταν, πλέον, πιο φιλικές προς το ΚΚΕ παρά προς το καπιταλιστικό κράτος της Ελλάδας. Το ΚΚΕ εξακολουθούσε να έχει βαθιά επιρροή στους εργαζόμενους και τον λαό ενώ είχε σχεδόν 45.000 μέλη.

Ο “Ριζοσπάστης” είχε τη μεγαλύτερη πανελλαδική κυκλοφορία ενώ την πρώτη θέση κατείχαν και οι περισσότερες τοπικές εφημερίδες του ΕΑΜ. Εντυπωσιακή ήταν και η επιρροή του ΚΚΕ στη νεολαία, όπου η Ενιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων (ΕΠΟΝ), που ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του ΚΚΕ στην Κατοχή, αριθμούσε 450.000 μέλη. Αντίστοιχα, τον Μάρτιο του

Οι εκλογές του 1946

31 Μαρτίου 1946 Με τις διώξεις και τον φόβο να κυριαρχούν παντού, γίνονται οι πρώτες εκλογές μετά τον πόλεμο. Το ΚΚΕ και το ΕΑΜ καλούν σωστά το λαό σε αποχή, αφού σε επαναστατικές συνθήκες, οι εκλογές είχαν ως στόχο την ανασυγκρότηση του αστικού κράτους, τη συνέχιση της καταστολής του λαού υπό τον μανδύα της αστικής κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.

Οι δυνάμεις του καπιταλιστικού συστήματος προσπάθησαν με κάθε τρόπο να ελέγξουν το αποτέλεσμα των εκλογών (βάζοντας π.χ. τα ίδια άτομα να ψηφίσουν 2 και 3 φορές, έχοντας νοθευμένους καταλόγους κ.ά.). Όμως, παρά τους εκβιασμούς και την τρομοκρατία, η αποχή ήταν τεράστια: Πανελλαδικά ήταν 51,5%. Σε πολλά μέρη ήταν ακόμα μεγαλύτερη. Στη Θεσσαλία π.χ. ήταν 73%, στη Λάρισα, 74% στα Τρίκαλα και στην Καρδίτσα 76%! Ο λαός γύρισε την πλάτη στους καπιταλιστές και τα κόμματά τους. Αυτοί βέβαια έφτιαξαν κυβέρνηση κανονικά.

1946 στις εκλογές για το 8^ο Συνέδριο της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (ΓΣΕΕ), οργάνωσης που εκπροσωπούσε όλους τους εργαζόμενους της Ελλάδας, ο ΕΡΓΑΣ, η παράταξη που στήριζε το ΚΚΕ, κέρδισε 5/7 έδρες. Επομένως, αποδεικνύεται ότι το να ξεριζωθεί η λαϊκή επιρροή του ΚΚΕ δεν ήταν εύκολη υπόθεση.

25/12/1944

Φτάνει στην Αθήνα ο πρωθυπουργός της Μεγάλης Βρετανίας, Ουίνστον Τσόρτσιλ. Ειδικό απόσπασμα του ΕΛΑΣ είχε ήδη μεταφέρει υπογεγώς δυναμική στα θεμέλια του ξενοδοχείου “Μεγάλη Βρετανία” στο Σύνταγμα, το οποίο λειτουργούσε ως Στρατηγείο των Βρετανών. Όταν όμως έγινε γνωστό ότι ο Τσόρτσιλ ενδεχομένως διέμενε εκεί, η επιχείρηση ακυρώθηκε.

4/1/1945

Η ΚΕ του ΕΛΑΣ μετά από μέρες σφοδρών μαχών δίνει διαταγή για γενική σύμπτυξη προς Πεντέλη - Πάρνηθα. Χιλιάδες άοπλα μέλη των μαζικών λαϊκών οργανώσεων, του ΕΑΜ και του ΚΚΕ, ακολούθησαν τον ΕΛΑΣ σε αυτήν την πορεία. Ξεκινάει η περίοδος τρομοκρατίας των αγωνιστών σε όλη την Ελλάδα.

“ Η Στρατιωτική Οργάνωση του ΚΚΕ είναι αυστηρά συνωμοτική, αποκεντρωμένη και καλύπτει όλη τη χώρα. Αυτή ενώνει την κομματική δουλειά στο Στρατό μεταξύ των αξιωματικών αλλά και των φαντάρων, της αυτοάμυνας και των ειδικών τμημάτων. Παρά τη Συμφωνία της Βάρκιζας, το ΕΑΜ κατάφερε να κρύψει όχι μικρό αριθμό όπλων, αυτόματων πολυβόλων και άλλους τύπους πολεμικού υλικού. Εκτός από αυτά, υπάρχουν και πολλά άλλα τα οποία δεν δόθηκαν στις αρχές και βρίσκονται στα χέρια των εργατών και των αγροτών.

Νίκος Ζαχαριάδης,
Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ,
26/4/1946

Η άγρια επίθεση, το όργιο βίας και καταστολής απέναντι στους κομμουνιστές και το εργατικό-λαϊκό κίνημα ήταν για την αστική τάξη απαραίτητος δρόμος για να πάρει το “πάνω χέρι”, να κατοχυρώσει την κλονισμένη εξουσία της. Από την άλλη, οι εντεινόμενοι διωγμοί έκαναν ακόμα πιο επιτακτική την ανάγκη να υπάρξει απάντηση και διέξοδος από αυτό το σκληρό. Οι εξελίξεις οδηγούσαν αντικειμενικά στην ένοπλη σύγκρουση.

Ο λαός άρχισε να ξαναβγαίνει στο προσκήνιο με το όπλο στο χέρι. Χιλιάδες καταδιωκόμενοι ΕΑΜίτες και ΕΛΑΣίτες οργανώθηκαν στις Ομάδες Δημοκρατικών Ενόπλων Καταδιωκόμενων (ΟΔΕΚ) επιδιώκουν να εξοπλιστούν αφού δυνάμωνε η πεποίθηση ότι δεν υπάρχει άλλος δρόμος πέρα από τον ένοπλο αγώνα. Άρχισαν έτσι, να πραγματοποιούν τις πρώτες επιτυχημένες αντιστάσεις τους απέναντι στην τρομοκρατία.

Μπροστά στο εργατικό-λαϊκό κίνημα ανοίχτηκαν αντικειμενικά δυο δρόμοι: Είτε αυτός της υποταγής είτε αυτός της σύγκρουσης. Στην περίπτωση του πρώτου, το ΚΚΕ θα λάμβανε την απόφαση να υποταχθεί στο σύστημα που συνέχιζε τα εγκλήματά του και θα οδηγούσε την πάλη της εργατικής τάξης σε μεγαλύτερη υποχώρηση για δεκαετίες. Στην περίπτωση του δεύτερου δρόμου, το ΚΚΕ έπρεπε να πάρει την απόφαση πως η ένοπλη πάλη ήταν μονόδρομος, και η παρακαταθήκη αυτής της πάλης, θα στεκόταν “φάρος” για την ταξική πάλη στη χώρα μας, και όχι μόνο, τόσο στις τότε συνθήκες όσο και στο μέλλον. Έτσι και έγινε. Το γεγονός ότι το ΚΚΕ βάδισε τον δεύτερο δρόμο αποτελεί τεράστια παρακαταθήκη για την ιστορική συνέχεια του λαού μας. Διαμόρφωσε βαθιά αντανάκλαστικά κόντρα στην παραίτηση και τον συμβιβασμό με τον ταξικό αντίπαλο, που έχουν “ριζώσει” και δεν “σβήνουν”.

«Στην υπηρεσία του ιδανικού μου θέτω το όπλο μου και τη ζωή μου»

Το παραπάνω απόσπασμα από τον όρκο που έδιναν οι μαχητές και οι μαχήτριες του ΔΣΕ, ήδη μας δείχνει τον χαρακτήρα του. Ο ΔΣΕ ιδρύεται ουσιαστικά στις 28 Οκτωβρίου του 1946, οι ανταρτομάδες που υπήρχαν ενώθηκαν κάτω από ενιαία διοίκηση του Γενικού Αρχηγείου Ανταρτών.

Ο ΔΣΕ διέφερε θεμελιακά από τον στρατό που ίσως έρχεται στο μυαλό κάποιου, δηλαδή τον αστικό στρατό. Σκοπός ύπαρξης του αστικού στρατού είναι η υπεράσπιση της αστικής εξουσίας και του κράτους της γι’ αυτό και βασικό του γνώρισμα ήταν και είναι η τυφλή υπακοή των μαχητών στους ανωτέρους τους και η παθητική εφαρμογή των διαταγών τους.

Στον αντίποδα αυτού, ο ΔΣΕ δεν είχε σκοπό την υπεράσπιση του συστήματος, αλλά αντικειμενικά πάλεψε εναντίον του. Έτσι, είχε κάθε συμφέρον με τη λειτουργία του να επιδιώκει τη συνειδητή υλο-

Η πορεία των 1.000 άοπλων της Ρούμελης

Τέλη του 1947 ο ΔΣΕ στη Βόρεια Ελλάδα ζητούσε ενισχύσεις. Ο λαός απάντησε στο κάλεσμα. Με οργανωμένη δουλειά, μαζεύτηκαν πάνω από 1.000 εθελοντές από διάφορες περιοχές. Όμως δεν μπορούσαν να πάνε να βοηθήσουν τους συντρόφους τους από τους “κλασικούς” δρόμους, καθώς ήταν όλοι κλειστοί από τον κυβερνητικό στρατό. Έπρεπε, λοιπόν, να πάνε από δύσκολα μονοπάτια. Και ήταν βαρύς χειμώνας, το κρύο ήταν τσουχτερό και το χιόνι κάλυπτε τα πάντα. Τίποτα όμως δεν τους πτοούσε. Έφτιαξαν οργανωμένα τμήματα και οπλισμένοι μόνο με το δίκιο του αγώνα ξεκίνησαν το μακρύ τους δρόμο επί 42 ημέρες. Δεν είχαν όπλα. Γι’ αυτό και έμειναν στην ιστορία ως η “Ταξιαρχία των άοπλων”. Παρά το κρύο και τις κακουχίες, τις συνεχείς δειλές επιθέσεις από αεροπλάνα και τις ενέδρες, κατάφεραν να περπατήσουν εκατοντάδες χιλιόμετρα περνώντας 6 μεγάλες βουνοσειρές και 4 κάμπους με πλημμυρισμένα ποτάμια και απίθανα περάσματα, για να φτάσουν τελικά στον προορισμό τους και να δώσουν και αυτοί τη μάχη για έναν καλύτερο κόσμο με το όπλο στο χέρι!

02/02/1945

Ξεκινούν στη Βάρκιζα οι διαβουλεύσεις μεταξύ των εκπροσώπων του ΕΑΜ και της κυβέρνησης του Ν. Πλαστήρα. Υπογράφεται ο αφοπλισμός του ΕΛΑΣ, του ΕΛΑΝ (Ελληνικό Λαϊκό Απελευθερωτικό Ναυτικό) και της Εθνικής Πολιτοφυλακής.

01/5/1945

Η κόκκινη σημαία με το σφυροδρέπανο καρφώνεται στην κορυφή του Γερμανικού Κοινοβουλίου στο Βερολίνο από τον Κόκκινο Στρατό.

12-15/2/1946

Συνέρχεται η 2η Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής (ΚΕ) του ΚΚΕ. Οι αποφάσεις της προανατολίστηκαν στον ένοπλο αγώνα όχι όμως με γενικευμένο τρόπο και αποφασιστικά προσηλωμένα σε αυτόν. Με ανακοίνωσή του το Πολιτικό Γραφείο της ΚΕ αποφάσισε να μην συμμετέχει στις επερχόμενες βουλευτικές εκλογές.

ποίηση των αποφάσεων από τον λαό και όχι την τυφλή υπακοή, να διαμορφώνει επαναστάτες με κριτήριο και γνώση και όχι παθητικούς δέκτες αποφάσεων. Διαφορετικά, δεν θα ήταν δυνατό να αντέξουν τις τεράστιες δυσκολίες που είχε ο αγώνας τους ενάντια σε έναν πολύ καλύτερα εξοπλισμένο και με περισσότερες δυνάμεις αντίπαλο, ο οποίος μάλιστα στηριζόταν από τα ισχυρότερα καπιταλιστικά κράτη της εποχής όπως οι ΗΠΑ και η Μ. Βρετανία. Το γεγονός αυτό αναγνωριζόταν και από αστούς πολιτικούς της περιόδου, όπως ο Ευάγγελος Αβέρωφ, ο οποίος έγραψε: «Τα επίσημα ελληνικά στοιχεία λέγουν ότι οι αντάρτικες ομάδες του ΔΣΕ είχαν 30% εθελοντές και 70% βιαίως επιστρατευομένους. Η αναλογία αυτή δεν είναι αληθοφανής. Ένας τόσο σκληρός αγώνας δεν

θα μπορούσε να διαρκέσει επί τρία και πλέον έτη, αν η πλειοψηφία των αγωνιζομένων δεν θερμαινόταν από πίστη, κινητήριο δύναμη κάθε ανθρωπίνης δράσεως».

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της λειτουργίας είναι πως με διαταγή του Γενικού Αρχηγείου καθιερώνονταν η δημοκρατική συνέλευση. Τα θέματα που απασχολούσαν τη συνέλευση ήταν: «Τα ζητήματα της καθημερινής ζωής (εμφάνιση, συμπεριφορά, καθαριότητα ατομική, οπλισμού, εκτέλεση διαταγών, κριτική μάχης, δυνάμωμα της συνειδητής πειθαρχίας), διάφορα ζητήματα που ενδιαφέρουν όλους (...) κριτική της Διοίκησης (για στραπάτσο, μάχη και ό,τι υπέπεσε στην αντίληψή τους, γενικά κάθε παράπονο, γνώμη και πρόταση)». Έτσι, ο μαχητής και η μαχήτρια ανέπτυσαν τη σκέψη

τους, αντάλλασαν πείρα, έλυναν με πρακτικό τρόπο πολλά προβλήματα που αντιμετώπιζαν, καλλιεργούσαν τη συνειδητή πειθαρχία όσον αφορά την εκτέλεση των διαταγών, οι οποίες ήταν υποχρεωτικές για όλους. Επίσης, το γεγονός ότι σε αυτές τις συνελεύσεις συνυπήρχαν αξιωματικοί και μαχητές παρείχε το δικαίωμα στους τελευταίους να κρίνονται και να κρίνουν. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να ενισχύεται η εμπιστοσύνη και η αλληλεπίδραση μεταξύ των απλών μαχητών και των αξιωματικών του ΔΣΕ.

Παρά την υπεροπλία του αντιπάλου, τόσο σε πολεμικό υλικό όσο και σε έμπυχο δυναμικό, ο ΔΣΕ κατάφερε, κατά τη διάρκεια της τριχρονής εποποιίας του, να σημειώσει μια σειρά σημαντικές στρατιωτικές επιτυχίες.

Τα οχυρά της Νάουσας, δεν υπάρχουν πια Μπήκανε αντάρτες βάλανε φωτιά

Χαρακτηριστικό παράδειγμα στρατιωτικών επιτυχιών του ΔΣΕ είναι η μάχη της Νάουσας. Και σε αυτήν την επιτυχία, προηγήθηκε η συλλογική συζήτηση για την εκτίμηση προηγούμενων αποτυχιών όπως της μάχης της Έδεσσας που προηγήθηκε. Περιγράφεται: «Είχαν μαζευτεί στο Καϊμακτοσάλαν, ύστερα απ' τις μάχες της Έδεσσας και της Αρδέας και κάναν συνελεύσεις. Εδώ θα μιλούσαν όλοι πάνω στις αποτυχίες. (...) Εδώ τώρα όλοι ήταν ίσοι. Θα λέγαν τη γνώμη τους λεύτερα. Θα βρίσκαν τα λάθη, τις αδυναμίες. Θα κρίναν τα καλά και τα σφάλματα που είδαν». Με απόφαση του Γενικού Αρχηγείου του ΔΣΕ στις 07/01/1949 αποφασίζεται η προσπάθεια για κατάληψη της πόλης με σκοπό τη «γενική στρατολογία, επιμελητειακή εκμετάλλευση, εξόντωση της εχθρικής δύναμης». Κινητοποιούνται τμήματα του ΔΣΕ που είχαν την ευθύνη υλοποίησής της, σύνολο 2441 μαχητές. Από την άλλη μεριά,

ο αντίπαλος παρέταξε στις οχυρωμένες ζώνες της πόλης βαρέα όπλα και επαρκέστερες ποσότητες πυρομαχικών. Παράλληλα, συνεχείς ενισχύσεις κατέφθαναν για τον αστικό στρατό από τις γύρω περιοχές. Το σύνολο των αντρών που παρέταξε ο αστικός στρατός στη μάχη της Νάουσας έφτασε τους 4.310. Κατά τη διάρκεια της μάχης υπήρχαν συνεχείς αεροπορικοί βομβαρδισμοί από την αεροπορία του αστικού στρατού, οι οποίοι προκαλούσαν σημαντικές καταστροφές αλλά και ανθρώπινες απώλειες στον άμαχο πληθυσμό της πόλης. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η ανακοίνωση του ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ μετά την κατάληψη της πόλης: «Για πρώτη φορά ο Δ.Σ.Ε. κατέλαβε ολοκληρωτικά μια πόλη και την κράτησε όσο θεώρησε πως ήταν απαραίτητο [...] οι επιτυχίες στη Νάουσα και στον ελιγμό κερδήθηκαν ακριβώς γιατί αποφύγαμε τα λάθη που παρουσιάσαμε στις δύο πρώτες επιχειρήσεις»

31/3/1946

Σε συνθήκες βίας και νοθείας πραγματοποιούνται οι βουλευτικές εκλογές. Την ίδια μέρα, ομάδα καταδικωμένων αγωνιστών επιτέθηκε στον Σταθμό Χωροφυλακής Λιτόχωρου, που αποτελούσε χώρο βασανιστηρίων.

18/6/1946

Ψηφίζεται στη Βουλή το Γ' Ψήφισμα "Περί έκτακτων μέτρων αφορώντων την Δημοσίαν τάξιν και ασφάλεια".

28/10/1946

Αποφασίζεται η συγκρότηση του Γενικού Αρχηγείου Ανταρτών, ουσιαστικά ιδρύεται ο Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας (ΔΣΕ).

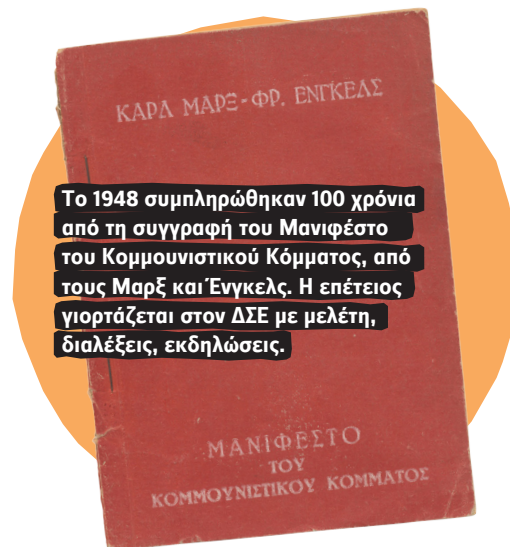
27/12/1946

Με διαταγή του Γενικού Αρχηγείου Ανταρτών, οι αντάρτικες δυνάμεις ονομάζονται Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας (ΔΣΕ).

«Μπορεί να μην έβρισκες μέσα ψωμί και όπλα, αλλά εφημερίδα και βιβλία θα έβρισκες σίγουρα!»

Το παραπάνω απόσπασμα από λογοτέχνες που βρέθηκαν στο βουνό, δείχνει τη βαρύτητα της ιδεολογικής και πολιτικής δουλειάς που γίνονταν στον ΔΣΕ, μέσα σε συνθήκες ένοπλης πάλης. Μια δουλειά, που χωρίς αυτήν, θα ήταν αδύνατο να υπάρξει η άφραστη αντοχή και ο ηρωισμός που έδειξαν οι μαχητές του ΔΣΕ. Η δουλειά αυτή αποτέλεσε αποφασιστικό παράγοντα στη λειτουργία του ΔΣΕ, στην εμπύχωση των μαχητών και μαχητριών του, στη διαπαιδαγώγηση και στην πολιτική στάση τους απέναντι στον άμαχο πληθυσμό, αλλά και στους φαντάρους του αστικού στρατού.

Υπεύθυνος για την ιδεολογική και πολιτική καθοδήγηση μέσα στις μονάδες του ΔΣΕ ήταν ο Πολιτικός Επίτροπος. Αυτή η ευθύνη υπήρχε σε όλη τη διοικητική ιεραρχία του ΔΣΕ, από το Γενικό Αρχηγείο μέχρι τη διμοιρία. Βασική αποστολή του Πολιτικού Επιτρόπου ήταν η ηθική και πολιτική προετοιμασία των μαχητών, ώστε να ξέρουν γιατί πολεμούν και γιατί πρέπει να νικήσουν. Ο αντίκτυπος από τη δράση των Πολιτικών Επιτρόπων ήταν τέτοιος, ώστε ο κυβερνητικός στρατός καλούσε από τα μεγάφωνα τους μαχητές του ΔΣΕ να σκοτώσουν τους Πολιτικούς Επιτρόπους. Είναι άλλωστε χαρακτηρισικά τα λόγια του στρατηγού του αστικού στρατού Ζαφειρόπουλου ο οποίος παρατηρούσε: «Οι

Επίσης από τον Ιούλιο του 1947 άρχισε να εκπέμπει ο ραδιοφωνικός σταθμός "Ελεύθερη Ελλάδα", που λειτουργούσε ως ραδιοφωνικός σταθμός του ΔΣΕ και μετέδιδε ανταποκρίσεις από τα τμήματά του. Η διαφωτιστική δουλειά στον ΔΣΕ γινόταν με ιδεολογικά μαθήματα, διαλέξεις, μαθήματα για το πρόγραμμα και το καταστατικό του ΚΚΕ, πάντα σε συνθήκες πολεμικής ετοιμότητας και δράσης. Παράλληλα, με τον τηλεβόα, τμήματα του ΔΣΕ απευθύνονταν στους στρατιώτες του αστικού στρατού για να μην πολεμούν ενάντια στον αγωνιζόμενο λαό. Για την οργάνωση της διαφώτισης είχε συγκροτηθεί γραφείο διαφώτισης στο Γενικό Αρχηγείο του ΔΣΕ.

Πολιτικοί Επίτροποι ήταν τα πρόσωπα, επί των οποίων εστηρίζετο η συνοχή των τμημάτων και η παρακολούθησις του ηθικού των συμμαχομένων...

Στο πλαίσιο της ιδεολογικής και πολιτικής δουλειάς αναπτύχθηκε πλούσια εκδοτική δραστηριότητα (εφημερίδες, περιοδικά, μπροσούρες και άλλα). Στις αρχές του 1948 για παράδειγμα έβγαιναν συνολικά 35 εφημερίδες του ΔΣΕ με συνολική μηνιαία κυκλοφορία πάνω από 300.000 φύλλα. Ταυτόχρονα γίνονταν προσπάθεια εξάλειψης της αγραμματοσύνης. Στο βουνό τυπώθηκαν χιλιάδες εφημερίδες, βιβλία και περιοδικά, έγιναν άπειρα μαθήματα, διαλέξεις για ένα σωρό θέματα, λειτούργησαν θέατρα, κινηματογράφοι κ.λπ.

19/3/1947

Ο πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής Χ. Τρούμαν εξαγγέλλει το ομώνυμο δόγμα.

5/4/1947

Ξεκινά από τον κυβερνητικό στρατό η επιχείρηση "Τέρμινους" εναντίον του ΔΣΕ, με κινητοποίηση πάνω από 100.000 στρατιωτών.

5/6/1947

Ανακοινώνεται από τον υπουργό εξωτερικών των ΗΠΑ, Τζ. Μάρσαλ, το ομώνυμο Σχέδιο Μάρσαλ, που προέβλεπε για την Ελλάδα την παροχή στρατιωτικής βοήθειας με σκοπό να τσακιστεί το λαϊκό κίνημα.

10/8/1947

Το Γενικό Αρχηγείο του ΔΣΕ εκδίδει απόφαση με τίτλο "Καταστατικές Διατάξεις για την Ελεύθερη Ελλάδα" με τα βασικά δικαιώματα του λαού στις απελευθερωμένες περιοχές.

Ο ελιγμός από τον Γράμμο στο Βίτσι

Το αποτέλεσμα αυτής της ιδεολογικής πολιτικής δουλειάς εκφραζόταν μόνιμα στις μάχες. Ο κυβερνητικός στρατός, εφαρμόζει το καλοκαίρι του 1948 το "Σχέδιο Κορωνίς". Προέβλεπε πως οι επιχειρήσεις του θα κρατούσαν το πολύ έναν μήνα. Οι προσδοκίες τους διαψεύστηκαν πανηγυρικά, καθώς οι μαχητές του ΔΣΕ για 70 ολόκληρες μέρες αποδείχτηκαν ανώτεροι από τα επαγγελματικά στρατιωτικά στελέχη του αστικού στρατού. Ωστόσο, οι κυβερνητικές δυνάμεις ήταν υπέρτερες, καθώς απέναντι σε περίπου 10.000-11.000 μαχητές και μαχήτριες του ΔΣΕ παρατάχτηκαν περίπου 90.000-100.000 άντρες του κυβερνητικού στρατού. Παράλληλα, η επίθεση του αστικού στρατού περιελάμβανε και βόμβες ναπαλμ, αεροπλάνα, τανκς.

Περιγράφεται από τον Θανάση Γεωργ. Ανάγνου: «Στις 20 Αυγούστου, ώρα 11 το βράδυ, δίνεται το σύνθημα σε όλα τα τμήματα για εκκίνηση. Μπαρουτοκαπνισμένοι όπως είμαστε και ατσαλωμένοι στις σκληρές μάχες, αυθόρμητα ξεσπά σε όλους μας το τραγούδι. "Για σε πατρίδα μας Ελλάδα, ζώσαμε τα άρματα ξανά. Ζήτω ο ΔΣΕ! Θάνατος στο φασισμό! Λευτεριά στο Λαό!" (...) Το τάγμα Αλευρά, με θυσελώδη επίθεση, στο εχθρικό οχυρό Γκίνοβα, αιφνιδιάζει και εξοντώνει

τον εχθρό και το καταλαμβάνει. Άλλα τμήματα της 16ης Ταξιαρχίας χτυπούν και απομονώνουν τις εχθρικές δυνάμεις στον αυχένα Αλεβίτσας-Γκίνοβα-Χελώνας. Δημιουργείται το ρήγμα, διασπάται ο εχθρικός κλοιός, τα τμήματα με γοργό ρυθμό περνούν προς το Βίτσι. Κάτω από ένα γάζωμα ομαδικών πυρών και βλημάτων των πεδινών πυροβόλων του εχθρού από Μεσοποταμιά, τα τμήματά μας, αψηφώντας τα εχθρικά πυρά, περνάνε αναπάντεχα για τον εχθρό τροχάδην στο Βίτσι, τις πρώτες πρωινές ώρες της 21^{ης} Αυγούστου».

Η επιτυχία αυτού του ελιγμού οφειλόταν σε πολύ μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι οι μαχητές και οι μαχήτριες του ΔΣΕ είχαν υψηλό μαχητικό ηθικό. Χαρακτηριστικά, ο στρατηγός του αστικού στρατού Ζαφειρόπουλος ερμήνευσε την αποτελεσματικότητα του ΔΣΕ στον ελιγμό ως: «...αποτέλεσμα της ηθικής καταστάσεως των αντιπάλων. Ο συμμοριτισμός ο ηττηθείς εις τον Γράμμο να έχει ανώτερο ηθικόν από τας εθνικὰς δυνάμεις».

Στη συνέχεια ο ΔΣΕ δεν εγκαταλείπει τον στόχο για την ανακατάληψη του Γράμμου. Τον Απρίλιο του 1949 με μια επιτυχημένη επιχείρηση ο ΔΣΕ το πετυχαίνει, σημειώνοντας μια από τις μεγαλύτερες νίκες του σε όλη τη διάρκεια του ένοπλου ταξικού αγώνα.

Η πρωτοπόρα νεολαία απαντά στο κάλεσμα των όπλων

Το μεγαλύτερο ποσοστό της δύναμης του ΔΣΕ, περίπου 80%, αποτελούνταν από νέους και νέες. Μάλιστα, σε αρκετούς λόχους νεολαίας, πολλοί μαχητές ήταν μαθητές, ενώ το 30% της σύνθεσής τους ήταν νέες κοπέλες, ακόμα και 16-18 χρονών. Όλοι αυτοί οι χιλιάδες νέοι και νέες, με αυτοθυσία και σε πολύ δύσκολες συνθήκες, έχοντας βαθιά πίστη στο δίκιο του αγώνα τους, πολέμησαν και έδωσαν τη ζωή τους για ανώτερα ιδανικά, για να ξημερώσουν καλύτερες μέρες για τον λαό μας.

Τον Οκτώβριο του 1947 ιδρύθηκε στην Ελεύθερη Ελλάδα (περιοχές που ελέγχονταν από τον ΔΣΕ) η Δημοκρατική Νεολαία Ελλάδας (ΔΝΕ). Στόχος ήταν να ενώσει στις γραμμές της τους νεολαίους μαχητές του ΔΣΕ και τους υπόλοιπους νέους στις πόλεις και τα χωριά, αναπτύσσοντας παράλληλα διαφωτιστική δουλειά. Τα μέλη της ΔΝΕ συμμετείχαν στους ιδιαίτερους στρατιωτικούς σχηματισμούς, με καθήκον να αναδειχτούν σε επίλεκτα τμήματά του. Βρίσκονταν στην πρώτη γραμμή των μαχών, στον ανεφοδιασμό, στην επιμελητεία, στην πληροφόρηση.

Η πρώτη αεροπειρατεία στην Ελλάδα

Χαρακτηριστικό των δυσκολιών στην πάλη του ΔΣΕ ήταν το πρόβλημα εφεδρειών, δηλαδή νέων που βρίσκονταν στις πόλεις και θα μπορούσαν να ενταχθούν στον ΔΣΕ. Για παράδειγμα, έξι μέλη της ΕΠΟΝ από τη Θεσσαλονίκη προσπαθούν να βγουν στο βουνό για να παλέψουν μέσα από τις γραμμές του ΔΣΕ. Οι δρόμοι όμως είναι αποκλεισμένοι από τον κυβερνητικό στρατό και τη χωροφυλακή. Αποφασίζουν να πάνε στην Αθήνα με τη δικαιολογία ότι θα δώσουν εξετάσεις και να πάρουν μια πτήση προς Θεσσαλονίκη. Όσο το αεροπλάνο βρίσκονταν πάνω από τη Σκύρο, τέσσερις από αυτούς εισέβαλαν στο πιλοτήριο και οπλισμένοι με ένα σπασμένο μπουκάλι, απαίτησαν από τον πιλότο να αλλάξει προορισμό και να πάει προς Αλβανία. Από εκεί θα περνούσαν στις γραμμές του ΔΣΕ, μέσω Γιουγκοσλαβίας. Ακολούθησε συμπλοκή με τους πιλότους. Απογειώθηκαν αεροσκάφη τύπου spitfire για να αποτρέψουν την αεροπειρατεία. Δεν κατάφεραν να εντοπίσουν το αεροσκάφος. Ο ίδιος ο πιλότος προσπάθησε να κοροϊδέψει τους ΕΠΟΝίτες και να τους πει ότι φτάνουν στη Γιουγκοσλαβία, ενώ ήταν πάνω από τη Θεσσαλονίκη. Ωστόσο, δεν τα κατάφερε καθώς οι ΕΠΟΝίτες αναγνώρισαν τους ποταμούς της περιοχής. Τελικά, οι ΕΠΟΝίτες τα κατάφεραν. Ο ίδιος ο υπουργός Άμυνας ανέκρινε τους κυβερνήτες του αεροσκάφους και τελικά φυλακίστηκαν. Οι 6 ΕΠΟΝίτες καταδικάστηκαν ερήμην σε θάνατο από το Έκτακτο Στρατοδικείο Θεσσαλονίκης.

11-12/9/1947

Συνέρχεται η 3η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ, η οποία αποφάσισε τη γενική μετατόπιση της κομματικής δουλειάς στον ένοπλο αγώνα.

18/10/1947

Απαγορεύεται και επίσημα η κυκλοφορία του Ριζοσπάστη και της Ελεύθερης Ελλάδας (Εφημερίδα του ΕΑΜ).

23/12/1947

Συγκροτείται η Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση (ΠΔΚ) στις περιοχές της Ελεύθερης Ελλάδας. Στα τέλη του 1947 κυριαρχούσε στο 1/3 περίπου της ορεινής Ελλάδας και σε 4.000 περίπου χωριά.

25/12/1947

Ξεκινά η μάχη για την κατάληψη της Κόνιτσας από τον ΔΣΕ. Έπειτα από 6 ημέρες μαχών, δυνάμεις του κυβερνητικού στρατού με τη συμβολή της αεροπορίας κατάφεραν να σπάσουν τον κλοιό του ΔΣΕ.

Η εκπαίδευση των μαχητών

Στη λειτουργία και τη δράση του ΔΣΕ ιδιαίτερα σημαντικός ήταν ο ρόλος των Σχολών Αξιωματικών του Γενικού Αρχηγείου (ΣΑΓΑ). Οι σχολές αυτές έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην ανάδειξη στρατιωτικών στελεχών του ΔΣΕ, τα οποία έπρεπε σε ελάχιστο χρόνο να εκπαιδευτούν, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες που γέννησε ο ένοπλος λαϊκός αγώνας. Απέναντι στον αστικό στρατό που διοικούσαν από έμπειρους ειδικούς, εκπαιδευμένους σε σχολές πολέμου από ΗΠΑ και Μ. Βρετανία, ο ΔΣΕ ανέλαβε το δύσκολο και σημαντικό καθήκον να συγκροτήσει το δικό του επιτελικό αντίβαρο μέσα στη φωτιά της πολεμικής αναμέτρησης.

Ακριβώς λόγω του χαρακτήρα του, ήταν ο πρώτος επαναστατικός στρατός ιστορικά που ανέδειξε συστηματοποιημένα γυναίκες σε μαχήτριες και αξιωματικούς. Οι ΣΑΓΑ εκπαιδύσαν συνολικά περίπου 3.000 αξιωματικούς του επαναστατικού λαϊκού στρατού. Επίσης, λειτούργησαν Σχολές Αξιωματικών Πυροβολικού και Αξιωματικών Μηχανικού-Σαμποτέρ. Η εκπαίδευση στις ΣΑΓΑ δεν γινόταν έξω από τα πεδία των μαχών. Οι μαθητές των σχολών αυτών πήραν μέρος σε μια σειρά από σημαντικές μάχες του ΔΣΕ σαν επιλεκτή δύναμη κρούσης. Η βασική αρχή που ρύθμιζε την εκπαίδευση των νεοσυλλέκτων ήταν η πίστη στα ιδανικά του αγώνα σε συνδυασμό με την αφομοίωση των πολιτικών θέσεων του ΚΚΕ και του ΔΣΕ. Σε αυτό το πλαίσιο επιδιωκόταν το ανέβασμα της πολιτικής ευθύνης του μαχητή και της μαχήτριας, η απόκτηση της αναγκαίας φυσικής αντοχής και πολεμικής γνώσης. Αυτή η εκπαίδευση των μαχητών και αξιωματικών του ΔΣΕ αποτυπώθηκε σε πολλές μάχες που έδωσε, αρκετές από τις οποίες είχαν ως αποτέλεσμα ακόμα και την κατάληψη πόλεων, όπως στην περίπτωση της Καρδίτσας, του Καρπενησίου, των Καλαβρύτων κ.ά.

Η μάχη του Καρπενησίου

Ενδεικτικό παράδειγμα για τον ρόλο που έπαιξαν οι σχολές αξιωματικών στην ανάδειξη στρατιωτικών στελεχών είναι η μάχη του Καρπενησίου. Τη νύχτα της 19^{ης} προς την 20^ή Ιανουαρίου 1949 άρχισε η επιχείρηση του Καρπενησίου, που τελείωσε με τη νίκη του ΔΣΕ στις 21 Ιανουαρίου. Στην επιχείρηση αυτή, που θεωρείται η πιο σημαντική πολεμική ενέργεια του ΔΣΕ, πήραν μέρος η 1^η Μεραρχία με διοικητή τον Χαρίλαο Φλωράκη (Γιώτη), η 2^η Μεραρχία με διοικητή τον Γιάννη Αλεξάνδρου (Διαμαντή), η Σχολή Αξιωματικών του ΚΓΑΝΕ (Κλιμάκιο του Γενικού Αρχηγείου Νότιας Ελλάδας), συνολικά 2.800-2.900 μαχητές και μαχήτριες του ΔΣΕ. Η 1^η Μεραρχία ανέλαβε την ευθύνη της επίθεσης για την κατάληψη του Καρπενησίου και η 2^η την ευθύνη να καλύπτει την όλη επιχείρηση από την πλευρά του Αγρινίου και της Λαμίας. Η πόλη ήταν καλά οχυρωμένη, ενώ η φρουρά της ανερχόταν στην αρχή της μάχης σε περίπου 1.200 άντρες. Μετά από σκληρές μάχες οι δυνάμεις του ΔΣΕ πέτυχαν την κατάληψη του Καρπενησίου, η οποία κράτησε για 18 ημέρες. Κατά τη διάρκεια της κατάληψης ο ΔΣΕ αποκόμισε αρκετά λάφυρα, έπιασε αιχμαλώτους, απέκτησε 150 μαχητές από την πόλη, ενώ κατέρριψε κι ένα αμερικανικό αεροπλάνο που πετούσε πάνω από την πόλη.

Υγειονομικό του ΔΣΕ Μια συνεχής πάλη ενάντια στον θάνατο

Οι λιγιστοί γιατροί κατάφεραν να περιθάλψουν, μόνο στον χώρο του Γράμμου-Βίτσι, περίπου 12.000 μαχητές! Ενδεικτικό του άθλου που έγινε, η θνησιμότητα από τραύματα κρανίου που χειρουργήθηκαν, ήταν μόλις 10% στη Νοσοκομειούπολη του ΔΣΕ. Στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 45%.

Με το ξεκίνημα του αγώνα του ΔΣΕ ήταν φυσικό να προκύψει η ανάγκη οργάνωσης Υγειονομικής Υπηρεσίας με σκοπό την περίθαλψη τραυματιών και αρρώστων. Οι δυσκολίες για ένα τέτοιο εγχείρημα ήταν πολλές ξεκινώντας από τις ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό, υγειονομικό υλικό αλλά και έλλειψη αντίστοιχης πείρας. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι πολλές φορές χρησιμοποιούνταν πανιά και πουκάμισα για γάζες, ενώ το βαμβάκι τους το έδιναν από τα μαξιλάρια και τα παπλώματα τους οι κάτοικοι των χωριών.

Το 1947 άρχισαν να λειτουργούν τέσσερις σχολές Νοσοκόμων, ενώ το 1948 άρχισε να λειτουργεί η Σχολή Μεσαίων

Υγειονομικών Στελεχών, όπου διδάχθηκαν στοιχεία Ανατομίας, Φυσιολογίας, Μικροβιολογίας, Νοσηλευτικής, Επιδημιολογίας και οργάνωσης Υγειονομικής Υπηρεσίας.

Όσα κατόρθωσαν οι γιατροί και οι υγειονομικοί του ΔΣΕ πήγαζαν από την πίστη στο δίκαιο και την ηθική του αγώνα του Δημοκρατικού Στρατού. Όπως χαρακτηριστικά έγραψαν οι γιατροί του ΔΣΕ Νώντας Σακελλαρίου και Χρήστος Δάμκας: «Ο παράγοντας άνθρωπος και στη δράση της υγειονομικής υπηρεσίας έπαιξε και θα παίξει σημαντικό ρόλο... Η πίστη στον αγώνα δημιουργεί στο προσωπικό μας τέτοιες προϋποθέσεις... που να φτάνει μέχρι την πραγματική αυτοθυσία...».

28/12/1947

Ορίζονται τα πρώτα 18 κομματικά στελέχη ως Πολιτικοί Επίτροποι του ΔΣΕ, ρόλος που στην συνέχεια επεκτάθηκε σε όλη τη δομή του.

15/3/1948

Μέσα σε 4 μήνες, οι μαχητές και μαχήτριες του ΔΣΕ κατασκευάζουν στη Βόρεια Πίνδο 7.400 πολυβολεία και οπλοπολυβολεία, 500 ολμοβολεία και 149,5 χιλιόμετρα χαρακωμάτων. Ο αρχηγός του Γενικού Επιτελείου του κυβερνητικού στρατού Δ. Γιαντζής θα μιλήσει για «οχυρά αριστοτεχνικά κατασκευασμένα».

23/3/1948

Η ΠΔΚ αποφασίζει να πάρει μέτρα για την προστασία των παιδιών, τα οποία, πέρα από τον θάνατο λόγω του πολέμου, απειλούνταν από την πείνα και τις αρρώστιες. Για τη διάσωσή τους απευθύνθηκε στις σοσιαλιστικές χώρες, οι οποίες δέχτηκαν και φιλοξένησαν με τη συγκατάθεση των γονιών τους περίπου 25.000 παιδιά.

Γυναίκες που επέβαλαν την ισοτιμία με το όπλο στο χέρι

Η συμβολή της γυναίκας στον ΔΣΕ αποτελεί ένα από τα σπουδαιότερα κεφάλαια της κορυφαίας στιγμής της ταξικής σύγκρουσης στη χώρα μας. Οι γυναίκες αποτελούσαν περίπου το 25% της συνολικής του δύναμης.

Στην πράξη, η γυναίκα συμμετείχε ισότιμα με τον άνδρα ως μαχήτρια στην πρώτη γραμμή της μάχης, στο πυροβολικό, την ανίχνευση και τη ναρκοθέτηση, ως σαμποτέρ, ως νοσοκόμα στις υγειονομικές υπηρεσίες του ΔΣΕ, στην επιμελητεία, ως αξιωματικός, στην οργάνωση και εκτέλεση επιχειρήσεων.

Η συμμετοχή της γυναίκας στον ΔΣΕ είχε τη δική της εξελικτική πορεία, κόντρα στο ρεύμα της εποχής. Στις τότε συνθήκες της Ελλάδας, αλλά και ευρύτερα στον καπιταλιστικό κόσμο, που κυριαρχούσε η αντιδραστική αντίληψη για την κατώτερότητα του γυναικείου φύλου και που η ανισοτιμία της γυναίκας ήταν θεσμικά κατοχυρωμένη (δεν είχε ακόμα ούτε δικαίωμα ψήφου), ο ΔΣΕ εξύψωσε την εργάτρια και την κοπέλα του χωριού σε πρωταγωνίστρια των πολιτικών εξελίξεων.

Οι γυναίκες που συμμετείχαν στον ΔΣΕ ήταν άλλωστε απλές γυναίκες του λαού, αγρότισσες, στην πλειονότητά τους νεαρά κορίτσια 17-20 χρονών, πολλές αναλάβητες, οι οποίες αντιμετώπιζαν τις αναχρονιστικές συνήθειες που κυριαρχούσαν στο χωριό, την καταπίεση και τις στερήσεις. Για να καταταγούν στον ΔΣΕ, να πάρουν το όπλο στο χέρι, να στηρίξουν υπηρεσίες που τις εξέθεταν μπροστά στον θάνατο, έπρεπε να διαβούν πολύ περισσότερα εμπόδια από ό,τι όφειλαν να διαβούν οι άνδρες.

Με τεράστια υπομονή, επιμονή και θέληση, κάτω από την επίδραση των κομμουνιστικών ιδεών, με τη δυναμική της ταξικής πάλης έμαθαν να αφομοιώνουν την τέχνη του πολέμου, να συνηθίζουν την αντάρτικη ζωή, τις στερήσεις, τις κακουχίες, το κρύο, ακόμα και να περιφρονούν τον θάνατο. Μετρούσαν καθημερινά μικρές, φαινομενικά, νίκες απέναντι στην πολύπλευρη βία του αστικού κράτους. Διαπαιδαγωγήθηκαν

1.027
γυναίκες με τον βαθμό του αξιωματικού & υπαξιωματικού του ΔΣΕ.

20%+
Των εκλεγμένων στα λαϊκά όργανα των απελευθερωμένων περιοχών ήταν γυναίκες, στα τέλη του 1948.

“ Το άλμα, από το ορεινό ή από το καμπίσιο χωριό όπου δεν είχε το δικαίωμα ούτε και να γνωρίσει τον άντρα που θα της έδιναν, ως το φυλάκιο όπου στέκει σκοπός με το όπλο στο χέρι και στη δημοκρατική συνέλευση είναι τεράστιο... Η γυναίκα αυτή, που κρατάει το όπλο στο πλευρό του άντρα, είναι η γυναίκα που όχι μόνο θα λευτερώσει μαζί του τούτον τον τόπο, αλλά και μαζί του θα αλλάξει και ολόκληρη την ελληνική κοινωνία.

Κ. Καραγιώργης,
Στρατηγός του ΔΣΕ

με το όπλο στο χέρι και βρέθηκαν να παλεύουν ισότιμα με τους άνδρες συντρόφους τους, αναδείχθηκαν σε αξιωματικούς, στα όργανα του ΔΣΕ. Πολλές κατέκτησαν την ιδιότητα του αξιωματικού Πολιτικού Επιτρόπου. Οι μαχήτριες του ΔΣΕ προκαλούσαν δέος στον πολλαπλάσιο και καλύτερα εξοπλισμένο αστικό ανδρικό στρατό. Χαρακτηριστική είναι η ακόλουθη έκθεση ανώτερου αξιωματικού του αστικού στρατού για τις μαχήτριες του ΔΣΕ: «...αγωνίζονται φανατικά σαν ύαινες. Πολύ δύσκολα μπορούμε να τις υποχρεώσουμε να εγκαταλείψουν το ύψωμα που υπερασπίζονται. Και οι πολεμικές κραυγές τους ασκούν ιδιαίτερα αρνητική επίδραση στο ηθικό των ανδρών μας».

Η μαζική τους συμμετοχή στον αγώνα του ΔΣΕ δεν ήταν τυχαία. Ήταν καρπός και της συγκεκριμένης περιόδου, της δίψας των καταπιεσμένων γυναικών για μια πραγματικά ανθρώπινη ζωή, απαλλαγμένη από τις κακουχίες και την τρομοκρατία του αστικού κράτους. Δεν θα μπορούσε όμως να εκφραστεί μια τέτοια συμμετοχή χωρίς τη μορφωτική, πολιτική, στρατιωτική δουλειά του ΚΚΕ και κατ' επέκταση των επιτελείων του ΔΣΕ στις γυναίκες.

Πάρθηκαν ανάλογα οργανωτικά μέτρα όπως η καθιέρωση του θεσμού της “υπεύθυνης γυναικών” - βοηθού Πολιτικού Επιτρόπου σε κάθε τμήμα, η έκδοση εφημερίδων για τις μαχήτριες του ΔΣΕ.

27/3/1948

Ο αστικός στρατός επιχειρεί δεύτερη επίθεση κατά του ΔΣΕ (επιχείρηση “Ιεράξ”) αξιοποιώντας ομάδες Λόχου Ορεινών Καταδρομών (ΛΟΚ). Η επιχείρηση αποτυγχάνει λόγω των αντεπιθέσεων του ΔΣΕ.

15/4/1948

Ο κυβερνητικός στρατός πραγματοποιεί εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στη Ρούμελη (επιχείρηση “Χαραυγή”), με 30.000 άνδρες. Η επιχείρηση απέτυχε, ενώ ο ΔΣΕ κατάφερε σημαντικά χτυπήματα στον εχθρό.

14/6/1948

Ο κυβερνητικός στρατός εξαπολύει γενικευμένη επίθεση στη βόρεια Πίνδο (Σχέδιο “Κορωνίς”) με σκοπό την ολοκληρωτική συντριβή του ΔΣΕ.

Η ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ

Μέσα από τον σκληρό αγώνα του, ο ΔΣΕ, κατάφερε να αποκτήσει τον έλεγχο σε μια σειρά περιοχές και να τις απελευθερώσει από τον κυβερνητικό στρατό. Το γεγονός αυτό δημιούργησε την ανάγκη οργάνωσης της ζωής και της καθημερινότητας σε αυτές τις περιοχές.

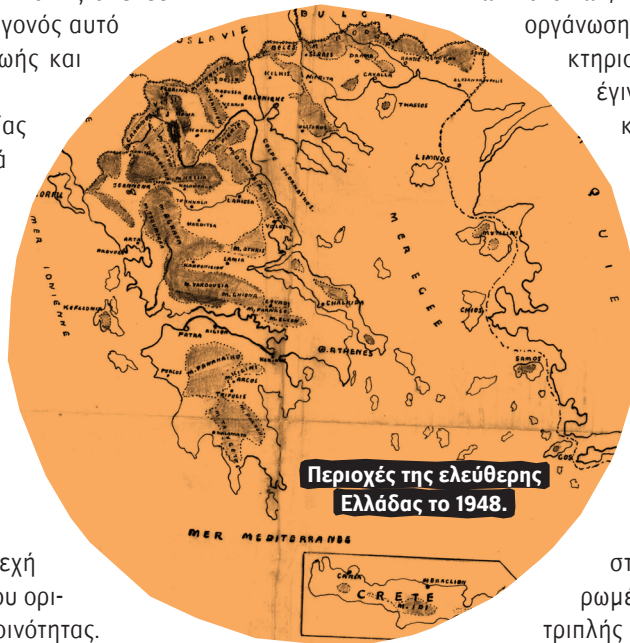
Βασικός φορέας και όργανο της εξουσίας σε κάθε χωριό ή πόλη ορίζονταν τα Λαϊκά Συμβούλια. Τα Λαϊκά Συμβούλια ρύθμιζαν όλες τις υποθέσεις της πόλης ή του χωριού. Προέκυπταν μετά από ελεύθερες εκλογές με μυστική ψηφοφορία, στις οποίες συμμετείχαν άνδρες και γυναίκες άνω των 18 ετών. Εκείνη την περίοδο, σε εκατοντάδες χωριά που έλεγχε ο ΔΣΕ σε όλη την Ελλάδα έγιναν εκλογές με τη συμμετοχή όλου του λαού, όταν ακόμα στην Ελλάδα δεν είχε εξασφαλιστεί το δικαίωμα ψήφου για τις γυναίκες.

Το Λαϊκό Συμβούλιο βρισκόταν υπό συνεχή έλεγχο από τη Γενική Συνέλευση κατοίκων, που οριζόταν ως κυρίαρχο σώμα του Δήμου ή της Κοινότητας. Μέσα στις συνθήκες της σκληρής πολεμικής σύγκρουσης, τα Λαϊκά Συμβούλια διαχειρίζονταν τη δημοτική περιουσία, φρό-

ντιζαν για τη συμμετοχή και συμβολή του λαού στον αγώνα, την υγεία των κατοίκων, τη μόρφωση και ηθική ανάπτυξη του λαού, την οργάνωση των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Είναι χαρακτηριστικό ότι στις περιοχές της Ελεύθερης Ελλάδας έγιναν έργα ανοικοδόμησης, κατασκευάστηκαν και επισκευάστηκαν δρόμοι, γέφυρες, δημιουργήθηκαν σχολεία, νοσοκομεία, αναρρωτήρια.

Ως πρώτη μέριμνα προβαλόταν επίσης η εκπαίδευση. Η στοιχειώδης εκπαίδευση ήταν εξάχρονη, υποχρεωτική και δωρεάν, ενώ ως επίσημη γλώσσα καθιερώθηκε η δημοτική. Η σημασία που δινόταν σε αυτό το καθήκον ήταν τέτοια ώστε στα απελευθερωμένα από τον ΔΣΕ εδάφη της Αρκαδίας συγκροτήθηκε ακόμα και Λαϊκό Διδασκαλείο με σκοπό να εκπαιδεύσει τους δασκάλους των σχολείων.

Ως αποτέλεσμα, οι λαογέννητοι θεσμοί, που στηρίχτηκαν και στην εμπειρία των απελευθερωμένων από τον ΕΛΑΣ περιοχών στα χρόνια της τριπλής φασιστικής κατοχής, διαμόρφωσαν τις προϋποθέσεις βαθιών και ακατάλυτων δεσμών του ΔΣΕ με τις εργατικές - λαϊκές δυνάμεις των απελευθερωμένων περιοχών.

Η εκπαίδευση στη λεύτερη και σκλάβη Ελλάδα

Με τις απολύσεις των τίμιων δασκάλων και καθηγητών, την αποστολή εκατοντάδων εκπαιδευτικών στην εξορία, τη φυλακή κ.λπ στέρησαν απ' τα παιδιά του λαού τη μόρφωση. Μετέβαλαν τα περισσότερα σχολεία σε οχυρωμένα κέντρα των φασιστικών δυνάμεων. Μα και τα ελάχιστα σχολεία, που λειτουργούν στα μεγάλα κέντρα δεν κάνουν μαθήματα περισσότερο από 6-12 ώρες τη βδομάδα.

(...) Στα χωριά της Λεύτερης Περιοχής μας με τη φροντίδα της νεαρής Λαϊκής Εξουσίας και τη βοήθεια του ΔΣ η λαϊκή εκπαίδευση κάνει θαύματα. Παρ' όλο τον

οικονομικό αποκλεισμό των λεύτερων χωριών και τις άλλες αμέτρητες δυσκολίες, τα σχολεία σχεδόν παντού λειτουργούν.

Στα λεύτερα χωριά της Κομοτηνής μόνο ένα σχολείο μένει ακόμα κλειστό. Στα 15 από τα 21 σχολεία της φοιτούν 905 παιδιά. Κανένα σχεδόν παιδάκι δεν στερείται τη μόρφωσή του. Οι ανάγκες των σχολείων σε θρανία, ξύλα κ.λπ. αντιμετωπίζονται χάρη στο έργο της Λαϊκής Εξουσίας και τη βοήθεια που δίνει ο ΔΣ, η Νεολαία και ολόκληρος ο Λαός. Αυτές τις μέρες ο ΔΣ θα εξασφαλίσει στα νεαρά Τουρκόπουλα το

καινούριο λατινικό αλφαβητάριό τους. Πριν λίγες μέρες μοιράστηκαν στα παιδιά τετράδια, μολύβια κ.λπ. Κι όλα αυτά δωρεάν.

Έτσι, η Νεολαία των λεύτερων χωριών μας εξασφαλίζει τη μόρφωσή της. Κανένα παιδάκι δε θα μείνει αγράμματο στα λεύτερα χωριά μας. Οι οργανώσεις της ΔΝ που βοήθησαν στο άνοιγμα των σχολείων, θα πρέπει να βοηθήσουν με μεγαλύτερη ένταση στο έργο της Λαϊκής Παιδείας.

"Θύελλα",

Όργανο της ΔΝΕ Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, 17 Ιανουαρίου 1948

28/8/1948

Ξεκινά η επιχείρηση "Ταύρος" με επίθεση 10.000 ανδρών των κυβερνητικών δυνάμεων στις θέσεις του ΔΣΕ στη Μουργκάνα. Οι 1000 περίπου μαχητές κράτησαν μέχρι και τις 16/9 όπου και πέρασαν στα Ζαγόρια με έναν επιτυχημένο ελιγμό.

30/8/1948

Μετά από την κατάληψη του Γράμμου, 25.000 άντρες του αστικού στρατού υποστηριζόμενοι με άρματα μάχης και αεροπλάνα εξαπολύουν επίθεση στο μέτωπο Βίτσι-Μάλι-Μάδι εναντίον 9.000 μαχητών του ΔΣΕ. Παρά τις αρχικές επιτυχίες του αστικού στρατού, ο ΔΣΕ τελικά τον κατατροπώνει και τον απωθεί.

25/10/1948

Πραγματοποιείται η ιδρυτική σύσκεψη της Πανελλαδικής Δημοκρατικής Ένωσης Γυναικών (ΠΔΕΓ) με σκοπό «να διαπαιδαγωγή τις μαχήτριες μέλη της στο Λαϊκό δημοκρατικό πνεύμα, στο πνεύμα του αγώνα».

Σύμμαχοι οι λαοί στη δίκαιη πάλη του ΔΣΕ

Η ακτινοβολία του ΔΣΕ και η βαθιά του σύνδεση με τις εργατικές-λαϊκές δυνάμεις, αποτυπώθηκε και στο γεγονός ότι στα ελεύθερα βουνά της Ελλάδας, διανύοντας συχνά τεράστιες αποστάσεις και ερχόμενοι αντιμέτωποι με πολλαπλούς κινδύνους κατέφταναν για να ενισχύσουν τον αγώνα του ναυτεργάτες, ομογενείς και μετανάστες από όλα τα μήκη και πλάτη του κόσμου, Κύπριοι και άλλοι εθελοντές. Ενδεικτική είναι η περίπτωση του Τούρκου κομμουνιστή Μιχρί Μπελί (καπετάν Κεμάλ), ο οποίος εντάχθηκε στον ΔΣΕ και προσπάθησε να στρατολογήσει μαχητές από τη μουσουλμανική μειονότητα μέχρι τον σοβαρό τραυματισμό του. Για την πάλη του στις γραμμές του ΔΣΕ και για τη γενικότερη πολιτική του δράση, δέχτηκε αλλεπάλληλες διώξεις από το τουρκικό αστικό κράτος. Η ιστορία του αποδεικνύει τις τεράστιες δυνάμεις και δυνατότητες του προλεταριακού διεθνισμού, όπως και την ενότητα των καπιταλιστικών κρατών απέναντι στον κοινό ταξικό εχθρό, παρά τις μεταξύ τους αντιθέσεις.

Ταυτόχρονα, διεξήχθη διεθνής καμπάνια αλληλεγγύης προς τον ελληνικό λαό που αγκάλιασε μια σειρά συνδικαλιστικές οργανώσεις, επιστημονικούς φορείς, αντιπολεμικά κινήματα, ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών. Στη

“ Το Βίτσι και ο Γράμμος, οι δύο αυτές κορφές του ελεύθερου κόσμου, δεν είναι καθόλου πιο κάτω από εκεί που τις είχε βάλει η φαντασία μου. Αντίθετα, γιατί εκεί είδα τους μαχητές που τις στολίζουν με τον απίστευτο ηρωισμό τους, που είναι η τιμή για τον πολιτισμένο κόσμο που δεν θέλει να πεθάνει κάτω από την ασφυκτική πίεση μιας μειοψηφίας εκμεταλλευτών, εμπρηστών του πολέμου. Ο ήλιος και η γη είναι ολότελα δικά τους. Φεύγω και φυλάω στην καρδιά μου σαν διαμάντι τον ενθουσιασμό σας, την αδελφοσύνη σας, την πίστη σας για τη νίκη. Το μέλλον είναι δικό σας!

“
Πωλ Ελιάρ,
Γάλλος συγγραφέας & ποιητής

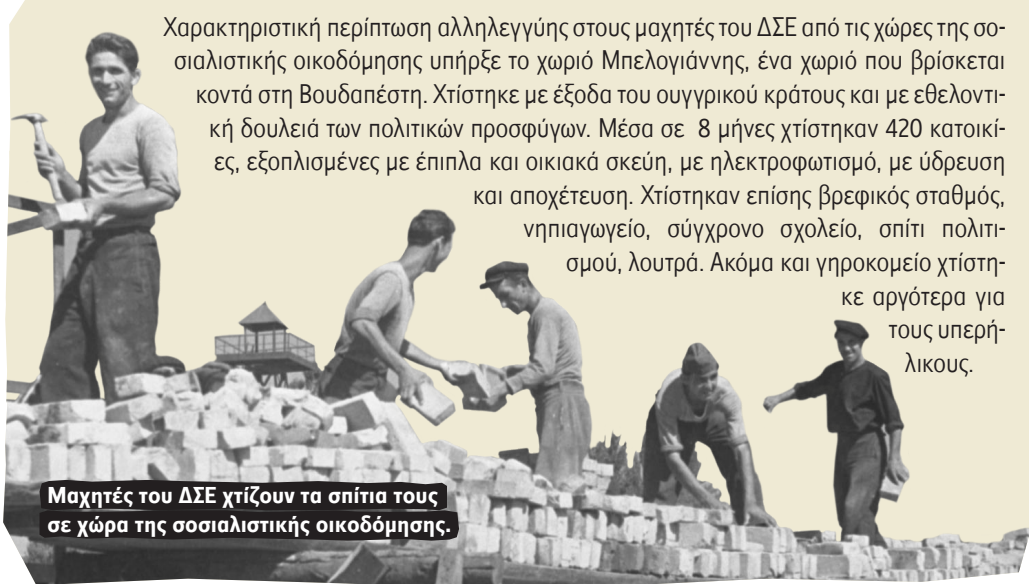
Γαλλία δημιουργούνται 180 Επιτροπές Βοήθειας προς τον ΔΣΕ. Στη Ρουμανία, την Αλβανία και όλες τις χώρες της σοσιαλιστικής οικοδόμησης συγκεντρώνονται σημαντικές ποσότητες τροφίμων, φαρμάκων και χρημάτων. Στο Βρανδεμβούργο της Γερμανίας 30.000 ανθρακωρύχοι

παίρνουν την απόφαση να δουλέψουν 8 ώρες παραπάνω και με τα χρήματα αυτά να ενισχύσουν τον αγώνα του ΔΣΕ. Ακόμα και στις ΗΠΑ, εργατικά συνδικάτα συγκεντρώνουν χρήματα και τα στέλνουν στην Ελλάδα.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα (Μπολσεβίκοι) της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών (ΕΣΣΔ), όπως και άλλα εργατικά και Κομμουνιστικά Κόμματα από τη Ρουμανία, την Τσεχοσλοβακία, την Πολωνία, την Ουγγαρία, τη Βουλγαρία, τη Γερμανική Λαοκρατική Δημοκρατία, εκδήλωσαν τη διεθνιστική τους αλληλεγγύη και συμπαράσταση, παρά τις αντιφάσεις και τις καθυστερήσεις.

Μετά την οργανωμένη υποχώρηση του ΔΣΕ, το καλοκαίρι του 1949, υποδέχθηκαν και φιλοξένησαν πάνω από 50.000 πολιτικούς πρόσφυγες εκ των οποίων περίπου 25.000 παιδιά. Ιδιαίτερο βάρος δόθηκε στη φροντίδα των παιδιών. Σε σύντομο χρονικό διάστημα εκδόθηκαν βιβλία στα ελληνικά και εντάχθηκε η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα σχολικά προγράμματα. Με την πάροδο των χρόνων, οι πρόσφυγες, ταυτίστηκαν με την Ιστορία και τους ανθρώπους αυτών των χωρών, συμμετείχαν στην οικοδόμηση του σοσιαλισμού.

Χαρακτηριστική περίπτωση αλληλεγγύης στους μαχητές του ΔΣΕ από τις χώρες της σοσιαλιστικής οικοδόμησης υπήρξε το χωριό Μπελογιάννης, ένα χωριό που βρίσκεται κοντά στη Βουδαπέστη. Χτίστηκε με έξοδα του ουγγρικού κράτους και με εθελοντική δουλειά των πολιτικών προσφύγων. Μέσα σε 8 μήνες χτίστηκαν 420 κατοικίες, εξοπλισμένες με έπιπλα και οικιακά σκεύη, με ηλεκτροφωτισμό, με ύδρευση και αποχέτευση. Χτίστηκαν επίσης βρεφικός σταθμός, νηπιαγωγείο, σύγχρονο σχολείο, σπίτι πολιτισμού, λουτρό. Ακόμα και γηροκομείο χτίστηκε αργότερα για τους υπερήλικους.

12/12/1948

Ο αστικός στρατός με δύναμη 44.000 ανδρών επιχειρεί το σχέδιο “Περιστέρα” με στόχο τη συντριβή του ΔΣΕ στην Πελοπόννησο. Σε μια νύχτα συλλαμβάνονται 4.500 άτομα και κατόπιν εξορίζονται στη Μακρόνησο και το Τρίκερι.

11/1/1949

Ο ΔΣΕ επιτίθεται κατά των κυβερνητικών δυνάμεων στη Νάουσα. Έπειτα από 2 ημέρες σκληρών επιθέσεων καταλαμβάνει την πόλη, εξασφαλίζοντας εφόδια και στρατολογεί πάνω από 500 μαχητές.

19-21/1/1949

Ο ΔΣΕ καταλαμβάνει το Καρπενήσι. Η πόλη κρατείται για 18 ημέρες, εξασφαλίζοντας πολεμικά εφόδια και πολύτιμους μαχητές.

«Στρατηγέ ιδού ο στρατός σας»

Η παραπάνω φράση ανήκει στον τότε πρωθυπουργό της Ελλάδας Π. Κανελλόπουλο, ο οποίος, υποδέχτηκε τον στρατηγό των ΗΠΑ Τζ. Βαν Φλιτ και δείχνοντάς του τους στρατιώτες που είχαν παραταχτεί προς τιμή του, είπε: «Στρατηγέ, ιδού ο στρατός σας!». Ο Τζ. Βαν Φλιτ είχε έρθει να αντικαταστήσει τον στρατηγό Ου. Λίβσεϊ, ο οποίος κρίθηκε πως είχε αποτύχει στην αντιμετώπιση του ΔΣΕ. Οι ίδιες οι ΗΠΑ είχαν αντικαταστήσει το 1947 τις στρατιωτικές δυνάμεις της Μ. Βρετανίας που τα είχαν βρει "σκούρα" στην αντιμετώπιση του ένοπλου λαού. Το **αντίπαλο στρατόπεδο**, είχε και αυτό **τους συμμάχους του**. Συμμάχους που κρατάει μέχρι και σήμερα. Πώς όμως έφτασαν οι ΗΠΑ να ενδιαφέρονται τόσο άμεσα για τις εξελίξεις στην Ελλάδα;

Οι ΗΠΑ μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο εδραιώθηκαν ως ηγετική δύναμη του καπιτα-

λιστικού κόσμου. Η οικονομία τους άλλωστε στη διάρκεια του πολέμου αναπτυσσόταν με αλματώδεις ρυθμούς, με επίκεντρο την πολεμική βιομηχανία. Μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου οι μονοπωλιακοί όμιλοι των ΗΠΑ επένδυσαν μεγάλα κεφάλαια σε ολόκληρη την κατεστραμμένη από τον πόλεμο Ευρώπη, ενισχύοντας την κερδοφορία τους και αναβαθμίζοντας τον ρόλο τους.

Σε αυτή την κατεύθυνση ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Χ. Τρούμαν, την άνοιξη του 1947, εξήγγειλε το ομώνυμο Δόγμα σύμφωνα με το οποίο οι ΗΠΑ θα παρείχαν οικονομική ενίσχυση σε κράτη

που ήθελαν να «αντισταθούν σε απόπειρες καθυπόταξης από οπλισμένες μειοψηφίες». Η εφαρμογή του Δόγματος Τρούμαν, υλοποιήθηκε μέσα από το σχέδιο Μάρσαλ και οδήγησε έμπρακτα στην οικονομική και στρατιωτική ανασυγκρότηση των ευρωπαϊκών αστικών κρατών. Όπως χαρακτηριστικά έλεγαν για τη μάχη με τον ΔΣΕ: «Οι προκαλούμενες εκ της ανταρσίας καταστροφές έθεταν σε δοκιμασία την όλη επιτυχία του Σχεδίου Μάρσαλ».

Το αστικό κράτος της Ελλάδας θα ενταχθεί στα σχέδια "βοήθειας" των ΗΠΑ, λαμβάνοντας 1176,2 εκατομμύρια δολάρια το διάστημα 1944-1953.

“ Η ύπαρξη του ελληνικού κράτους απειλείται σήμερα από την τρομοκρατική δράση μερικών χιλιάδων οπλισμένων ανθρώπων, που καθοδηγούνται από τους κομμουνιστές (...) Πέρα από την έγκριση χρηματικών μέσων παρακαλώ να εγκριθεί και η αποστολή αμερικανικού στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού στην Ελλάδα.

Χάρι Τρούμαν, Πρόεδρος των ΗΠΑ, 1947

Γιατί το ΚΚΕ δε συνέδεσε την ένοπλη πάλη με τον αγώνα για την ανατροπή της καπιταλιστικής εξουσίας;

Το παραπάνω ερώτημα είναι φυσιολογικό να απασχολεί κάθε νέο που σκέφτεται για το πώς μπορούμε να νικήσουμε στις εξεγέρσεις του μέλλοντος. Στις σημερινές συνθήκες που ο ιμπεριαλιστικός πόλεμος κλιμακώνεται συχνά συναντάμε το ερώτημα «**τι μπορούμε να κάνουμε;**». Η Ιστορία, όχι μόνο στη χώρα μας αλλά και διεθνώς, επιβεβαιώνει ότι **η απάντηση που δίνει ένα Κομμουνιστικό Κόμμα** σε αυτή την ερώτηση, αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την εξέλιξη της ταξικής πάλης.

Πριν ακόμα από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, το Διεθνές Κομμουνιστικό Κίνημα (ΔΚΚ) δεν εκτίμησε σωστά ότι ο πόλεμος που επρόκειτο να αρχίσει ήταν ιμπεριαλιστικός και άρα ενάντια στα συμφέροντα των λαών και από τις δύο πλευρές: Και από τη μεριά των "Συμμάχων" Μ. Βρετανίας και ΗΠΑ, αλλά και από την μεριά του άξονα Γερμανίας, Ιταλίας, Ιαπωνίας κ.ά. Η στρατηγική του ΔΚΚ προέβλεπε τη συνεργασία με σοσιαλδημοκρατικές και άλλες αστικές δυνάμεις, ακόμα και σε κυβερνητικό επίπεδο, αλλά και τη συμμαχία της ΕΣΣΔ με όσα καπιταλιστικά κράτη τάσσονταν ενάντια στον φασισμό. Ο φασισμός δεν αποτιμήθηκε ως μια ακόμη πολιτική μορφή της καπιταλιστικής εξου-

Μάιο και Σεπτέμβριο του 1944 υπογράφονται από το ΚΚΕ και το ΕΑΜ οι **απαράδεκτες συμφωνίες του Λιβάνου** στην οποία επικυρωνόταν η κυβέρνηση εθνικής ενότητας, και της Καζέρτας η οποία έθεσε τον ΕΛΑΣ υπό τις διαταγές των Βρετανών. Λίγο αργότερα το ΚΚΕ θα συμμετάσχει στην κυβέρνηση "Εθνικής Ενότητας" υπό τον Γ. Παπανδρέου.

20/1/1949

Οι επιτυχημένες χειμερινές αντεπιθέσεις του ΔΣΕ προκάλεσαν κρίση στο αστικό στρατόπεδο. Συγκροτείται νέα κυβέρνηση συνασπισμού, πρωθυπουργός της οποίας παρέμεινε ο Θ. Σοφούλης.

30-31/1/1949

Συνέρχεται η 5^η Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ, η οποία χαρακτηρίζεται από την πρόταση του Γενικού Γραμματέα Ν. Ζαχαριάδη για αλλαγή στην στρατηγική του Κόμματος, θέτοντας ως στρατηγικό στόχο του ΚΚΕ την σοσιαλιστική επανάσταση.

11-12/2/1949

Ο ΔΣΕ πραγματοποιεί μεγάλη επιχείρηση στη Φλώρινα αλλά ηττάται έπειτα από σφοδρότατες μάχες με βαρύτερες απώλειες. Ο αστικός στρατός εκτελεί επιτόπου δεκάδες τραυματίες και αιχμαλώτους του ΔΣΕ, ενώ κατόπιν θάβει σε ομαδικό λάκκο εκατοντάδες μαχητές, νεκρούς και τραυματίες μαζί.

σίας. Έτσι, δεν τέθηκε ως στρατηγικός στόχος η πάλη για την έξοδο από τον πόλεμο με την κατάκτηση της εργατικής εξουσίας.

Υιοθετώντας λοιπόν την ουσία αυτών των λαθεμένων επεξεργασιών, το Κόμμα μας, μετά την ΕΑΜική αντίσταση και το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, επιδίωξε τη συγκρότηση μιας κυβέρνησης εθνικής ενότητας, στην οποία θα συμμετείχαν και όσες αστικές δυνάμεις είχαν ταχθεί εναντίον του φασιστικού άξονα.

Σε αυτή τη βάση, σε μια περίοδο που ο ΕΛΑΣ επικρατούσε σε όλη την υπόλοιπη χώρα, εκτός από την Αθήνα, υπογράφηκε από το ΚΚΕ και το ΕΑΜ η απαράδεκτη συμφωνία της Βάρκιζας που προέβλεπε τον αφοπλισμό του εργατικού λαϊκού κινήματος, επιδιώκοντας την εξασφάλιση της "δημοκρατικής ομαλότητας". Αντίστοιχα, το δολοφονικό όργιο σε βάρος των κομμουνιστών και ΕΑΜιτών, εξηγήθηκε όχι ως επιλογή της ελληνικής αστικής τάξης, στην πορεία ανασυγκρότησης του κράτους της που προϋπέθετε καταστολή του ένοπλου λαού και της πρωτοπορίας του, αλλά ως επιλογή των "συμμοριών της Δεξιάς, των ξένων και ντόπιων εκμεταλλευτών". Έτσι, στο ΚΚΕ επικράτησε η αντίληψη πως η ένοπλη πάλη υπηρετούσε κυρίως την άσκηση πίεσης για την απόκρουση της επίθεσης της αστικής τάξης, για να διασφαλιστούν οι όροι εκδημοκρατισμού της χώρας. Δεν τέθηκε καθαρά και έγκαιρα ο στόχος της επαναστατικής εργατικής εξουσίας.

Παρά τα προηγούμενα, η 2^η Ολομέλεια της ΚΕ αποφάσισε το σταδιακό πέρασμα στην ένοπλη πάλη. Φαίνεται ότι στις αρχές του 1946, η πλειοψηφία της ηγεσίας του ΚΚΕ προσανατολιζόταν στην κατεύθυνση της οργάνωσης μιας ένοπλης εξέγερσης με επίκεντρο τα αστικά κέντρα και έπαιρνε αντίστοιχα μέτρα οργανωτικής και πολιτικής προετοιμασίας.

Ταυτόχρονα, όμως, το Κόμμα εξαρτούσε σε μεγάλο βαθμό την απόφασή του για αποφασιστική γενίκευση της ένοπλης πάλης από την στάση και την ενεργή στρατιωτική και πολιτική στήριξη της ΕΣΣΔ και των άλλων χωρών της σοσιαλιστικής οικοδόμησης.

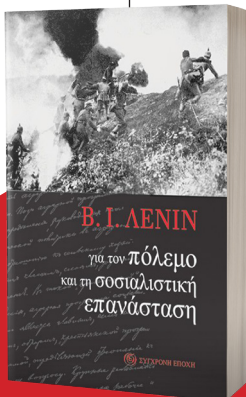
Η στάση των ΚΚ αυτών των χωρών, όμως, και ιδιαίτερα του ΚΚ Σοβιετικής Ένωσης (ΚΚΣΕ), είχε αρκετές διαφοροποιήσεις κατά τη διάρκεια

του αγώνα του ΔΣΕ. Στην αρχή ο αγώνας του ΔΣΕ εκτιμήθηκε από το ΚΚΣΕ ως πιθανή αφορμή για να ξεκινήσουν οι ιμπεριαλιστές νέα επίθεση απέναντι στον σοσιαλισμό. Στη συνέχεια, η εκτίμηση αυτή άλλαξε και όταν οι ΗΠΑ άρχισαν να ξετυλίγουν τα σχέδιά τους, εκτιμήθηκε ότι ο αγώνας του ΔΣΕ θα μπορούσε να αποτελέσει μέσο απόκρουσης των ιμπεριαλιστικών σχεδίων, ώστε η Ελλάδα να μη χρησιμοποιηθεί

ως προγεφύρωμα επίθεσης κατά του σοσιαλισμού. Μπροστά στις τεράστιες καταστροφές που είχε γνωρίσει η Σοβιετική Ένωση στο έδαφός της, και την απειλή της ατομικής βόμβας που οι ΗΠΑ ήδη είχαν, το ΚΚΣΕ επιδίωξε την ειρήνη και έναν πιο ευνοϊκό περίγυρο χωρών. Η ανατροπή της αστικής εξουσίας στην Ελλάδα, όπως και σε άλλες χώρες με επαναστατικές συνθήκες, θα μπορούσε να εξασφαλίσει έναν καλύτερο διεθνή συσχετισμό δυνάμεων για τον σοσιαλιστικό κόσμο και να θέσει εμπόδια σε μια νέα ιμπεριαλιστική επέμβαση ενάντια στη Σοβιετική Ένωση. Ωστόσο, το ΚΚΣΕ δεν εκτίμησε σωστά. Προσπάθησε να πετύχει τα παραπάνω μέσω συμφωνιών με τις ΗΠΑ και τη Μ. Βρετανία, τη συμμετοχή ΚΚ σε αστικές κυβερνήσεις. Όμως, αυτή η συμμετοχή σε χώρες όπως η Γαλλία και η Ιταλία, όχι μόνο δεν άμβλυε την επιθετικότητα των καπιταλιστικών χωρών απέναντι στη Σοβιετική Ένωση, αλλά αντίθετα, μακροπρόθεσμα διάβρωσε και διέλυσε τα ΚΚ.

Μπορούν, να είναι ταυτόχρονα στην εξουσία οι λίγοι εκμεταλλευτές και οι πολλοί που παράγουν τον πλούτο; Σύντομα αποδείχθηκε πως κάτι τέτοιο δεν μπορεί να γίνει ποτέ. Οι καπιταλιστές δεν παραιτούνται ποτέ ειρηνικά από την εξουσία τους και δεν πρόκειται ποτέ να τη μοιραστούν, πόσο μάλλον να τη χαρίσουν. Οι εργάτες πρέπει να τους την πάρουν, να την κατακτήσουν **και ο μόνος τρόπος γι' αυτό, είναι η επανάσταση.**

Το αστικό κράτος και οι αστικές κυβερνήσεις υπάρχουν για να υπηρετούν τους απαράβατους νόμους της καπιταλιστικής οικονομίας, την εκμετάλλευση. **Το κράτος αυτό δεν μπορεί να γίνει καλύτερο**, αφού έχει συγκεκριμένη αποστολή. Έτσι, η εργατική τάξη **οφείλει να το τσακίσει** για να οικοδομήσει τη νέα κοινωνία του σοσιαλισμού.

Η συλλογή κειμένων του Λένιν "Για τον πόλεμο & τη σοσιαλιστική επανάσταση", των εκδόσεων "Σύγχρονη Εποχή", φωτίζει τη νικηφόρα στρατηγική των μπολσεβίκων στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Αυτή η θετική πείρα δε γενικεύτηκε στη συνέχεια από το Διεθνές Κομμουνιστικό Κίνημα. Το ΚΚΕ συνεχίζει να μελετά την περίοδο για να εμπλουτίσει τη σύγχρονη επαναστατική πάλη.

Αυτό το πολύτιμο συμπέρασμα γράφτηκε με το αίμα χιλιάδων ηρώων, επαναστατών που με το όπλο στο χέρι πάλεψαν για έναν καλύτερο κόσμο, αποφασισμένοι κόντρα σε "θεούς και δαίμονες". Είναι **"οδηγός" για τη σημερινή επαναστατική δράση** απέναντι στην προσπάθεια του συστήματος να στρατεύσει τη νεολαία σε δήθεν "λύσεις" εντός του συστήματος, με κάποιες

μεταρρυθμίσεις του κράτους, ή με κάποια κόμματα που δήθεν θα μας σώσουν.

Η πείρα της δεκαετίας του 1940 έδειξε ότι για την αποφασιστική καθοδήγηση του αγώνα των εργατικών-λαϊκών δυνάμεων ως το τέλος, απαιτείται, πέρα από ηρωισμός, ανάλογη ιδεολογική-πολιτική προετοιμασία και ετοιμότητα των κομματικών δυνάμεων. Γιατί η δύναμη του Κόμματος

βρίσκεται πρώτα απ' όλα στην ιδεολογικοπολιτική του ποιότητα, στην ικανότητά του να δρα ως Κόμμα επαναστατικό σε όλες τις συνθήκες. Αυτό το συμπέρασμα φωτίστηκε πρόσφατα από το 22^ο Συνέδριο του ΚΚΕ στις Αποφάσεις του, με σύνθημα **«ΚΚΕ δυνατό, σταθερό σε κάθε δοκιμασία, έτοιμο στο κάλεσμα της Ιστορίας, για τον Σοσιαλισμό!»**.

31/3 - 1/4/1949

Δυνάμεις του ΔΣΕ διεισδύουν στο Γράμμο σε μια αιφνιδιαστική επίθεση κατά του κυβερνητικού στρατού, πετυχαίνοντας την ανακατάληψη του Γράμμου. Αυτή ήταν από τις πλέον επιτυχημένες επιχειρήσεις του ένοπλου ταξικού αγώνα με την αναλογία δυνάμεων να είναι 5/1 υπέρ του κυβερνητικού στρατού.

2/4/1949

Η 2^η Μεραρχία του ΔΣΕ πραγματοποιεί ηρωική διείσδυση διάρκειας 2 μηνών στη Ρούμελη με τη δύναμη λίγων εκατοντάδων μαχητών στα όρια της φυσικής τους αντοχής. Έπειτα από άνισο αγώνα εναντίον 40.000 στρατιωτών σταδιακά η μεραρχία αποδεκατίζεται, ενώ στις 21/6/1949 σκοτώνεται και ο διοικητής της Μεραρχίας, ο θρυλικός Διαμαντής.

4/4/1949

Ιδρύεται ο ιμπεριαλιστικός στρατιωτικός συνασπισμός του ΝΑΤΟ.

Μπορούμε να νικήσουμε σήμερα;

Ο ΔΣΕ απέδειξε την αστείρευτη δύναμη του αποφασισμένου λαού!

Η πείρα από τον ΔΣΕ και γενικότερα από την ταξική πάλη όλη τη δεκαετία του 1940, μας δείχνει ότι ο **συσχετισμός δυνάμεων μεταξύ των δύο κόσμων**, αυτόν της εργατικής και αυτόν της αστικής τάξης, **δεν μένει στάσιμος**.

Σήμερα, όλες οι σύγχρονες εξελίξεις φωτίζουν ότι αυτό το σύστημα πνίγεται από τις αντιθέσεις του και αυτό πηγάζει από κάθε εξέλιξη. Το ξέσπασμα των πολεμικών συγκρούσεων, στο φόντο της μάχης για την πρωτοκαθεδρία στο ιμπεριαλιστικό σύστημα ανάμεσα σε ΗΠΑ και Κίνα, "δείχνουν" ένα σύστημα το οποίο δεν μπορεί να συμβιβάσει τους ανταγωνισμούς ανάμεσα στις αστικές τάξεις και τις ιμπεριαλιστικές συμμαχίες τους. Αυτό σημαίνει ότι οι αστικές τάξεις και τα κράτη τους, που σε προηγούμενη φάση μπορούσαν σε ένα βαθμό να συμβιβάσουν τα συμφέροντά τους, πλέον δεν μπορούν και γι' αυτό καταφεύγουν στην επίλυση τους με πολεμικά μέσα, ζητώντας από τον λαό να σφαγιαστεί για χάρη τους.

Οι αντιφάσεις αυτές αναδεικνύουν και τις αδυναμίες του ίδιου του συστήματος. Τα τρωτά του σημεία, τα σημάδια που δείχνουν ότι όχι μόνο καμία αστική τάξη δεν είναι παντοδύναμη, καμία ιμπεριαλιστική συμμαχία δεν είναι ακλόνητη αλλά αντίθετα ότι το σημερινό σύστημα είναι ξεπερασμένο και μπορεί να ανατραπεί.

Ιμπεριαλιστικές συμμαχίες που πριν τον πόλεμο φαίνονταν δυνατές και αδιάσπαστες, τώρα σπαράσσονται από αντιθέσεις. Κυβερνήσεις που παρουσιάζονται "βασιλιάδες του κόσμου" τέμνονται κάθετα από τις αντιθέσεις τους, όπως

“Σηκωθήκαμε με γυμνά χέρια, μόνο με το δίκιο που μας έπνιγε... και πρέπει να νικήσουμε έναν πάνοπλο εχθρό, που τον βοηθά η παγκόσμια πλουτοκρατία, τα ιμπεριαλιστικά κοράκια όπου Γης... Όμως κάθε δυσκολία και έλλειψη μπορεί και πρέπει να λυθεί μέσα στη μάχη...”

N. Ζαχαριάδης

η κυβέρνηση των ΗΠΑ, που οι παραιτήσεις κρατικών στελεχών και άλλα στοιχεία φωτίζουν τις αντιθέσεις μέσα στην ίδια την αστική τάξη των ΗΠΑ. Όλα αυτά τα στοιχεία δημιουργούν πρόσθετες δυσκολίες που πρέπει να διαχειριστούν οι αστικές τάξεις. Δυσκολίες που πολλές φορές επηρεάζουν ακόμα και την ικανότητά τους να διασφαλίζουν τη στήριξη των λαών στα σχέδιά τους.

Σήμερα, **η ανάπτυξη της τεχνολογίας και της επιστήμης**, η Τεχνητή Νοημοσύνη κ.ά, έχουν φέρει σημαντικές αλλαγές σε σχέση με τη δεκαετία του 1940, τόσο στη στρατιωτική τεχνολογία, όσο και στην καθημερινότητα. Όμως, όσο κι αν αναπτύσσεται ο εξοπλισμός των αστικών στρατών, ο εργαζόμενος άνθρωπος παραμένει ο αποφασιστικός παράγοντας. Παραμένει καθοριστικός γιατί χωρίς αυτόν δεν μπορεί να κινηθεί η ίδια η καπιταλιστική παραγωγή, ούτε τα πολεμικά συστήματα. Αυτός είναι η κύρια παραγωγική δύναμη και όπως είναι απαραίτητος και σε καιρό ειρήνης, έτσι είναι απαραίτητος και σε καιρό πολέμου. Αυτός μπορεί και σήμερα να ανατρέψει τα σχέδια τους. Η εργατική-λαϊκή δράση μπορεί να εξουδετερώσει τα σύγχρονα μέσα της άρχουσας τάξης και να αξιοποιήσει τη νέα τεχνολογία προς όφελος του επαναστατικού εργατικού κινήματος. Για κάθε "έξυπνο" μέτρο των εκμεταλλευτών μπορεί να υπάρξει ένα "έξυπνο" αντίμετρο των εκμεταλλευομένων. Τα

σύγχρονα όπλα, όπως τα drones, μπορούν να κινηθούν και αντίστροφα, ενώ τα πολεμικά τους σχέδια για να υλοποιηθούν απαιτούν τη στράτευση της εργατικής τάξης και του λαού.

Εξάλλου, **η ανάπτυξη νέων στρατιωτικών όπλων δεν είναι πρωτόγνωρο ζήτημα για τους επαναστάτες**. Οι μαχητές του ΔΣΕ δίνουνε μια μάχη αμέσως μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο που εγκαινίασε το πέρασμα από τους πολέμους με ιππικό στους πολέμους αεροπορίας και αρμάτων, το πέρασμα από τις οβίδες των κανονιών στις βόμβες ναπάλμ που δοκίμασαν οι ΗΠΑ στους μαχητές του ΔΣΕ. Οι μαχητές του ΕΛΑΣ και μετέπειτα του ΔΣΕ έδωσαν τη μάχη «*δίχως τανκς αεροπλάνα, μόνο μ' όλμους πολυβόλα, με ψυχή σαν του Λαϊκού Στρατού*», και νίκησαν τον αντίπαλό τους δεκάδες φορές παρά την υπεροπλία του. Τα χαρακτηριστικά του λαϊκού επαναστατικού στρατού, λοιπόν, είναι τελείως διαφορετικά από αυτά των αστικών στρατών. Δίνουνε άλλη δύναμη, ώθηση για τη νίκη που δεν μετριέται με όρους «ποιος έχει τα καλύτερα όπλα», όπως άλλωστε έχει αποδειχθεί δεκάδες φορές ιστορικά, στο Βιετνάμ, στην Κούβα κ.ά.

20/4/1949

Η ΠΔΚ τυπώνει πρόταση ειρήνευσης με βασικούς άξονες τη διαμεσολάβηση του ΟΗΕ, την κατάπαυση πυρός, τη χορήγηση γενικής αμνηστίας, τη διεξαγωγή αδιάβλητων εκλογών. Η ΕΣΣΔ την καταθέτει στον ΟΗΕ, όμως η ελληνική αστική κυβέρνηση και οι διεθνείς της σύμμαχοι δεν προχωρούν σε συμβιβασμό.

20/7/1949

Ξεκινούν στη Σάμο μεγάλες επιχειρήσεις εκκαθάρισης από τον κυβερνητικό στρατό. Πολλοί μαχητές του ΔΣΕ σκοτώνονται και άλλοι αυτοκτονούν για να μην παραδοθούν.

2/8/1949

Ξεκινά στον Γράμμο και το Βίτσι το σχέδιο "Πυρός" του κυβερνητικού στρατού. Στοχεύει να εξοντωθεί ο ΔΣΕ πριν προλάβει να υποχωρήσει στην Αλβανία. Ο κίνδυνος περικύκλωσης στο Βίτσι δυνάμωνα και ο ΔΣΕ ελίχτηκε προς τον Γράμμο όπου ολοκλήρωσε επιτυχώς τη συντεταγμένη υποχώρησή του προς την Αλβανία.

«Διαβάζουμε την Ιστορία του κόσμου με μικρά ονόματα» και συνεχίζουμε...

Με τον παραπάνω στίχο ο Γιάννης Ρίτσος στο “Καπνισμένο Τσουκάλι” αποτυπώνει το πώς την Ιστορία του κόσμου τη γράφει η δράση των εργαζόμενων ανθρώπων, των λαών. Η ηρωική πάλη του ΔΣΕ μπορεί να έχασε στρατιωτικά, νίκησε όμως ηθικά, πολιτικά, έδωσε μια τεράστια παρακαταθήκη για τις μελλοντικές γενιές κομμουνιστών διεθνώς. **Τι μπορούμε να “κρατήσουμε”,** λοιπόν, από αυτήν τη σύντομη ιστορική αναδρομή;

Επιβεβαιώθηκε πως **δεν υπάρχει καμία “εθνική ενότητα”** μεταξύ των δύο κόσμων που συγκρούονται καθημερινά. Δηλαδή, από τη μια του κόσμου των καπιταλιστών, αυτών που έχουν συγκεντρώσει στην ιδιοκτησία τους όλα τα μέσα παραγωγής, τις βιομηχανίες, τα πλοία, τον ορυκτό πλούτο κ.ο.κ. Ο κόσμος τους χτίζεται πάνω στην εκμετάλλευση των εργαζομένων με σκοπό να μεγαλώνουν τα κέρδη τους. Από την άλλη είναι ο κόσμος των ίδιων των παραγωγών του πλούτου, της εργατικής τάξης. Αυτή η “κόκκινη γραμμή” μεταξύ των δύο κόσμων είναι η κυρίαρχη μέχρι και σήμερα. Μπορεί να μην εκφράζεται με δυο στρατούς που συγκρούονται, αλλά εκφράζεται καθημερινά αν “ψάξουμε” λίγο καλύτερα: Στο έγκλημα των Τεμπών συγκρούστηκε ο κόσμος της κερδοφορίας με τη ζωή νέων ανθρώπων. Στο έγκλημα της Βιολάντα, συγκρούστηκαν πάλι οι ζωές νέων εργατριών με τα κέρδη της επιχείρησης. Οι δύο κόσμοι συγκρούονται στην προσπάθεια των λαϊκών οικογενειών να προστατεύσουν το σπίτι τους από τα κοράκια των τραπεζών, να καλύψουν βασικές ανάγκες τους κόντρα στα κέρδη των σουπερμάρκετ, των εταιρειών ενέργειας κ.ο.κ. Συγκρούονται στην προσπάθεια των βιοπαλαιστών αγροτών που το εισόδημά τους καταληστεύεται από τα βιομηχανικά και εμπορικά μονοπώλια.

Πάνω απ’ όλα όμως αυτή η “κόκκινη γραμμή” των δυο αντίθετων συμφερόντων εκφράζεται στους **δυο κόσμους που συγκρούονται στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο** που διεξάγεται. Η ιστορική πείρα έρχεται να φωτί-

σει τα γεγονότα του σήμερα αναδεικνύοντας ότι υπάρχουν δύο πατρίδες. Η **μόνη πατρίδα για την αστική τάξη είναι το καπιταλιστικό κέρδος.** Αυτή η πατρίδα των καπιταλιστών επιβάλλει σήμερα τη μεγαλύτερη εμπλοκή στους ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς. Μια εμπλοκή που φέρνει νέους κινδύνους για τον λαό μας και σπέρνει θάνατο και καταστροφές σε δεκάδες λαούς. Γι’ αυτό η αστική τάξη ήταν και παραμένει πρόθυμη να παζαρέψει τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας, παραχωρεί έδαφος σε στρατιωτικές βάσεις του NATO, στα πλαίσια αναβάθμισης της θέσης της στη μοιρασιά της λείας. Από την άλλη, βρίσκεται η **πατρίδα του λαού** που θέλει να ζήσει νοικοκύρης στον τόπο του χωρίς εκμετάλλευση και πολέμους, σε αμοιβαία επωφέλη συνεργασία με τους άλλους λαούς.

Γι’ αυτό **σε κάθε πόλεμο, ο λαός έχει τους δικούς του συμμάχους:** τους λαούς όλου του κόσμου που στέκονται πλάι του με όποιο μέσο μπορούν, όταν η πάλη του είναι δίκαια, όταν στρέφεται ενάντια στους εκμεταλλευτές του. Αντίστοιχα έχει τους δικούς του συμμάχους το αντίπαλο στρατόπεδο. Η αστική μας τάξη είχε στο πλάι της το κράτος των ΗΠΑ, της Μ. Βρετανίας, ενώ σήμερα έχει επιλέξει το NATO και την ΕΕ τιμώντας τις “παραδόσεις” της.

Πάνω απ’ όλα, η τριχρόνη ηρωική ένοπλη πάλη του ΔΣΕ άφησε **ανεξίτηλα “αντισώματα”** στο ΚΚΕ, στην πείρα που προσπαθούμε να αξιοποιήσουμε στους σύγχρονους αγώνες. Η ένοπλη πάλη του ΔΣΕ ήταν μοναδική πανευρωπαϊκά τη δεκαετία του 1940. Γιατί πάλεψε ενάντια στο σύνολο των αστικών δυνάμεων, μάλιστα σε συνθήκες αστικής κοινοβουλευτικής δημοκρατίας. Απέδειξε στην πράξη τον χαρακτήρα του αστικού κράτους και το μίσος της αστικής τάξης απέναντι στο δίκιο του λαού. Ο ΔΣΕ πάλεψε όχι μόνο ενάντια στους ντόπιους εκμεταλλευτές, αλλά και τους συμμάχους τους, ΗΠΑ και Μ. Βρετανία. Έδειξε έτσι στην πράξη ότι **οι σύμμαχοι της αστικής τάξης είναι εχθροί του λαού** και

των συμφερόντων του, “έσπασε” με την δράση του τον ψεύτικο διαχωρισμό σε “δημοκράτες” και “αυταρχικούς” ιμπεριαλιστές. Τελικά, κράτησε το Κόμμα μας όρθιο στην προσπάθεια του συστήματος να το σύρει στην ενσωμάτωση. **Αυτή η προσπάθεια συνεχίζεται μέχρι και σήμερα,** με άλλες μορφές.

Σήμερα, το ΚΚΕ και η ΚΝΕ πρωτοστατούν στην πάλη ενάντια στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο και στην απεμπλοκή της χώρας από αυτόν, αναδεικνύοντας ότι καμία θυσία δεν πρέπει να κάνει ο ελληνικός λαός για τα κέρδη των μονοπωλίων. Η απάντηση στο ερώτημα που πολλοί νέοι σκέφτονται και θέτουν για το τι μπορούμε να κάνουμε σήμερα, είναι η πάλη για την απεμπλοκή της χώρας από τον πόλεμο. Μια πάλη που σηματοδοτεί τη σύγκρουση με τα συμφέροντα της αστικής τάξης της χώρας μας, ανοίγει τον δρόμο για την πραγματική διέξοδο από τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο: Την κατάκτηση της εξουσίας από την εργατική τάξη, με τη σοσιαλιστική επανάσταση. Αυτή η πολιτική του ΚΚΕ, το σύγχρονο επαναστατικό του Πρόγραμμα και η καθημερινή δουλειά με αυτό είναι το κύριο μας όπλο απέναντι στον αντίπαλο, το κράτος του, την ιδεολογία του.

Συνεχίζουμε, με αποφασιστικότητα, την προσπάθειά μας να γνωρίσουμε και να βαδίσουμε στα χνάρια της δράσης του Δημοκρατικού Στρατού που έγραψε τις πιο λαμπρές σελίδες του εργατικού-λαϊκού κινήματος, προσπαθώντας δίπλα στην Ιστορία του κόσμου με μικρά ονόματα, να γραφτούν και τα ονόματα χιλιάδων νέων επαναστατών του 21^{ου} αιώνα.

Μνημείο του ΚΚΕ στη Φλώρινα, εκεί που ο αστικός στρατός παράχωσε σε ένα λάκκο νεκρούς & τραυματίες του ΔΣΕ. Φέτος, η αντιιμπεριαλιστική κατασκήνωση της ΚΝΕ θα επισκεφτεί το μνημείο.

29/8/1949

Το Γενικό Επιτελείο Στρατού αποφασίζει τη μετακίνηση δυνάμεων προς την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη για την αντιμετώπιση των 1.500 μαχητών του ΔΣΕ που υπήρχαν εκεί. Σε όλη την Ελλάδα, οι εναπομείναντες μαχητές του ΔΣΕ κυνηγήθηκαν.

9/10/1949

Η 6^η Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής κηρύσσει τον τερματισμό του ένοπλου αγώνα και τη μεταφορά του κέντρου βάρους της δουλειάς του Κόμματος «στην οργάνωση και καθοδήγηση των οικονομικών και πολιτικών αγώνων όλων των στρωμάτων του εργαζόμενου λαού».

